

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Iskola és társadalom.

Budapest, július 3.

(**A. K.**) A középiskolai tanárok országos egyesülete Szabadkát választotta az idén gyűlése helyéül. Ma folyt le ott az országos tanárgyűlés, sok lelkesedéssel és a dologhoz illő komolysággal. Beöthy Zsolt, az elnök, bölcs tapintattal állította a nevelési feladatok elé is vezérszövegnekül gróf Széchenyi Istvánt. Talán nem annyira azért, mivel mai napság a gróf Széchenyi István neve újra divatos jelszó lett, mint inkább azért, mert a Széchenyi nemzetébresztő eszméiből ma már nagyon, de nagyon sok — feledésbe ment. Ha a Széchenyi István eszméi, melyekkel a magyar társadalom büneit ostorozta, nem mentek volna feledésbe, akkor teljesen igazra lett volna Kemény Ferenc budapesti reáliskolai tanárnak, aki a tanári lelkiismeretről értekezve, azt a tételt állította fel, hogy: „amilyen a tanár, olyan az iskola, s amilyen az iskola, olyan a társadalom“. De így van-e ez ma a valóságban? — S ha még a tanárnak egyénisége, ha tudományos intelligenciája és lelkiismerete itt-ott rá is nyomhatja a maga jellegét az iskolára, — de vajjon az iskola gyakorolhat-e döntő befolyást a társadalomra? — S ha mélyebben vizsgáljuk a dolgot, vajjon nem inkább úgy látjuk-e a tételt igaznak, hogy: amilyen a társadalom, olyan az iskola?

A gyermek a középiskolába már azokat az érzéseket, azokat a nézeteket viszi, melyeket otthon a családi élet érintkezései közt szív magába. Változtat-e ezeken a középiskola? Ha változtatni tudna, akkor a mai nemzedéknek nem kellene újra meg újra fölvetni azt a kérdést, hogy a magyar társadalom ifjai inkább válaszszák a gyakorlati életpályákat, mintsem azokat, melyek a kvalifi-

kációk olymértvű megtorlását idézik elő, hogy az feltétlenül a tulverseny általi elértektelenedésre s ennek következtében a képzett elemek proletárságára vezet. Ha a középiskola változtatni tudna azokon az érzéseken és azokon a nézeteken, melyeket a ma uralkodó társadalmi felfogások csepegtetnek az ifjak, sőt már a gyermekek szívébe, akkor már az iskolai életben is nem játszódna le az ifjak, sőt a gyermekek közt is ugyanazok az aberrációk, amelyek a társadalom feldarabolására és a férfias munkának bálványozása helyett a könnyű boldogulás léha kultuszára vezetnek.

Isten mentsen attól, hogy mindezekért a középiskolák szervezetére, vagy a középiskolai tanárok testületére akarnók a felelősséget hárítani. A középiskolák sokat javultak, különösen Wlassics Gyula minisztersége alatt; a középiskolai tanárok testülete pedig olyan anyag, mely a legnagyobb magasztalást érdemli meg. Nemcsak tudományos ambíció, hanem igazi nemzeti idealizmus is heveviti ezt a testületet, — s ha az ő buzgalmtól függne a társadalom képe, akkor abból minden torzvonás hiányzanék. De megküzdehet-e ennek a tanári testületnek nemes idealizmusa azokkal a társadalmi felfogásokkal, melyek nemcsak az iskolára, hanem még magára az államra is önsúlyként nehezednek? — Megküzdehet-e azokkal a felfogásokkal, melyek még Horánszky Nándort is stigmatizálni akarták, midőn a felekezeti középiskolák helyett mindenütt az állami középiskolák hívének vallotta magát?

De ha nem is küzdhet meg vele, — elég hogy küzdeni akar ezek ellen s elég, hogy a küzdelmet nem adja fel. És hogy ez irányban a középiskolai tanárok testülete igazán átérzi a maga hivatását, azt lépten-nyomon bizonyítja és igazolja a szabadkai

tanárgyűlés lefolyása is. De hogy ismét visszatérjünk Beöthy Zsolt ama szavaira, melyekkel Széchenyi szellemét idézte, éppen a szabadkai országos tanárgyűlés befejezéséből kell konstatálnunk, hogy a Széchenyi elfelejtett eszméinek föllevenítésére mily égető szükség van. A szabadkai országos tanárgyűlés a középiskolai tanárok fizetése rendezésének kérdését tárgyalta végül; s ez a tény is szomorú bizonyítéka annak, hogy a társadalom nem olyan, mint az — iskola! — Mert, hogy éppen a középiskolai tanárok országos kongresszusán kelljen e kérdésnek felmerülni, arra mutat, hogy a társadalom ezen a téren is csak elfogadja a neki tett szolgálatokat, a nélkül, hogy a viszonzásnak erkölcsi köteleességét átérzné. Tehát a néptanítók ismert és már szinte hagyományossá lett nyomorához, ime odaáll a sokkal nagyobb szellemi munkát végző középiskolai tanári testületnek rendezetlen anyagi helyzete is! — Valóban, ha a magyar társadalom döntő elemei nem csupán divatos jelszó gyanánt kultiválnák a Széchenyi nevet, hanem törekvéseinek és hagyományainak szellemét átértenék, akkor nem állhatna fenn az az anomália, hogy a nemzet kultúrájának harcosai és zászlóvivői anyagi helyzetük rendezetlenségét legyenek kénytelenek szóba hozni országos kongresszusuk alkalmával, — holott gróf Széchenyi István csak igazság gyanánt hangoztatta, hogy: „a tudományos emberfők mennyisége a nemzet hatalma!“ Ami annyit tesz, hogy azokat, akik a tudományos emberföket nevelik, nemcsak felhasználni illik, hanem értékük és érdemük szerint illik meg is becsülni s életüket és munkásságukat az anyagi gondoktól mentesíteni. Mert ez is a Széchenyi-eszmék és Széchenyi-hagyományok közé tartozik. — Ne folytasson tehát a társadalom harcot az iskolával, hanem nyujtson segédkezet az isko-

TÁRCA

Catullus verseiből.

— Szabad fordítás. —

1.

(*Lesbia mi dicít...*)

Ajkán gúny árad,
A vádja halmaz.
Bele nem fárad,
Egyre szidalmaz.
S ontja bár rágalmát szaporán
Óh, szeret még az a lány!

Bizonyság? Én meg
Elmondom folyton
Gonosznak, rémnek,
Szitokkal sujtom,
Ráfogom azt is, hogy csunya, vén,
S meghalok érte, meg én!

2.

(*Quaeris, quot mihi...*)

Tudod-e, Lesbia, minő sok kéne
A csókdoból, hogy jóllakjam veled?
Ahány porszemet Lybia szele
Szárnyára vesz, s amennyit hord Kyréno.

Amennyi csillag éjszakák esendjében
Nászt ülő párok szerelmére les,
Óh, annyi édes csókdobal szeress,
Engemet: ittast, Lesbiám, én szépom.

Leselkedő szem ne tarthassa számon,
S mérges nyelv gúnynyal, szitokkal ne birja,
Hogy ajkamon tüzel az ajkad pirja,
Hogy monnyi csókod nyoma ég a számon!

Molnár Ferenc.

Telefonon.

— A Budapesti Napló tárcája. —
(*Farkland amsterdami vázlatkönyvéből.*)

Burksen Farkas a marhasvásáron volt s csak délután jött haza. A mézarszékben serényen dolgoztak a legények. Mikor a gazda levetette a felső kabátját s a derekára csatolta a sziját, a legények vihogni kezdtek.

— Nem volt itt senki? — kérdezte Burksen.

— Volt — mondta Jan titokzatosan s titokzatosan csucsorította össze a száját.

— Ki? — mondta Burksen türelmetlenül.

— A gólya! — vigyorgott Jan, mialatt a többi legény majd megpukkadt nevetésben.

— A gólya? — A gólya? Mit fecsegsz! — tört ki türelmetlenül a gazda.

A mézarszék-ajtó kinyílt s Burksen felesége behívta a férjét. Burksen haragosan lépett a szobába.

— Hát 'jzen szépen vagyunk! — mondta az asszony s betette az ajtót.

— Érti az ördög, hogy mit akarsz! — dühöngött Burksen.

— Antjének gyereke született...

— Antjének? — ismételte a gazda s úgy el-tátotta a száját, hogy az asszony nevetni kezdett.

— Antje!

— Antje?...
A gazdának le kellett ülnie. Lehetetlennek látszott, amit a felesége mondott. Nekik tizenkét gyermekük volt. Es nem vettek észre semmit. Es Antje! Antje, aki olyan szörnyű becsületes volt.

— Hol van? — kérdezte a kövér hentes.

— Fent.

— A szobájában?

— Ott.

— Ugy? — mondta dühösen — és a gyerek egészséges?

— Orvost hívtam. Fiugyerek!

— Fiu?... mondta a gazda rosszkedvűen.

Az ő házában ilyen botrány. A mézarszék mindig tele van emberrel, köröskörül szomszédok.

Majd eligazítja ő a dolgot. Harisnyában ment föl a leányhoz, hogy kitudjon tőle mindent. Jaj annak a henteslegénynek, aki hibás volt a dologban.

Egy pár perc múlva lejött s föl-alá járt a szobában.

— Megmondta?

— Meg — mormogta Burksen.

— És?

— És! És! — mondta dühösen: — és — és.

Mit kérdezel? A régi történet... Elcsábították... Olyan jó leány! Ott fekszik s úgy sir, hogy majd megreped a szívem. S micsoda gyönyörű gyerek, nem? — Láttad? Olyan, mint egy angyal! És már haja is van. — Rendben van a parádés-szoba?

— Rendben. — Odafektessem?

— Persze, fogd be a szádat! Csak nem engedem, hogy a padlás-szobában maradjon. Te sem maradnál meg ott, ha úgy volnál?...

— De Farkas...

lának, hogy a tudományos nevelés tisztult világnézete és a munka megbecsülésének erkölcsi tartalma alakítsa át az új nemzedéket s hogy a magyar nemzeti kultúra ne pusztá frázis legyen, hanem olyan valóság, melyből az egy célra törekvő közös munka, — a helyes munkafelosztás, az erők összhangja és annak elmaradhatatlan eredménye fakadjon.

BELFÖLD

A szegény stajerek. A stajer tartománygyűlésen határozati javaslatot adtak be, amelyben elpanaszolják, hogy a Magyarországra jövő stajerszági kereskedőket és városokat a magyar hatóságok folyton zaklatják, fogyasztási adót és egyéb illetékeket kérnek tőlük, éppen úgy, mintha csak magyarok volnának, holott szerintük a stíriaiaktól nem lehet jogosan követelni Magyarországon semmiféle adót és illetéket, olyan adót és illetéket meg éppen nem, amely Ausztriában nincsen meg. A javaslat utasítani akarja az osztrák kormányt, hogy tiltakozzék a magyar zaklatás ellen s tiltsa meg azt, hogy a stíriai hatóságok végrehajtás útján is beszedjék azt az adót és illetéket, amelyre a stíriai kereskedők és városok a magyar államnak adósak maradtak.

Ebben a fura indítványban ismét brüsk módon jelentkezik az osztrákoknak Magyarországgal szemben való erkölcsi felfogása, amely a maga perverz gonoszsága mellett nevetséges is. Arról nem is szólunk, hogy a magyar államnak semmiféle rongy tartománygyűlés által el nem vitatható joga, hogy a maga területén eladásra kerülő fogyasztási cikkek után beszedje az adót. Ezt odaát úgy sem értik meg, mi pedig amúgy is nagyon jól tudjuk. Csak konstataálni akarjuk ismét, hogy a szomszéd államban milyen kipusztíthatatlan meggyőződés az, hogy Magyarországon ők az urak, még pedig olyan urak, akiknek csak jogaik vannak, kötelességeik nincsenek; adót nem fizetnek, ellenben adófizetőjük egész Magyarországra.

Egy bécsi újság meséje. Egy bécsi lap nyomán a magyar sajtó is közölte és megfelelő kommentárral kísérte azt a hírt, mely szerint az osztrák kormány a magyar kormányt értesítette arról a szándékáról, hogy a kereskedelmi szerződéseket le akarja mondani. Egy bécsi dében megjelenő lap ma azt a merész állítást kockáztatja meg, hogy ezt a hírt senki más nem látta közé, mint a magyar miniszterelnök maga. A *Európai Tudósító* a legilletékesebb helyről felhatalmazták annak kijelentésére, hogy az emített bécsi déli lap állítása éppoly vakmerően rosszakaratu, mint amilyen alaptalan ráfogás mert a magyar miniszterelnök, aki annak az újsághírnek megjelenése idején Rátóton időzött, maga volt leginkább meglepetve e közlemény megjelenésétől, és mert éppeséggel ki van

zárva, hogy ilyen közlemény akár tőle, akár a magyar kormány más tagjától eredhetet volna.

Új orosz főkonzul. Pétervárról táviratozzák, hogy a hivatalos lap közli a müncheni orosz követiség első titkárának, *Lvovnak* Budapestre főkonzullá való kinevezését.

A szerb egyházi kongresszus. *Karlováról* jelentik: A szerb nemzeti egyházkongresszus mai ülésén kiderült, hogy O-Pazután nem egy, hanem két választási bizottság működött, ennél fogva kettő helyett négy kongresszusi képviselő lett megválasztva és pedig *Szandics* és *Jeremics* esperesek, *Petrovics* és *Borota* esperesek. Minthogy az utóbb nevezettek mandátumát a kongresszus kezdetén megemissitették, addig, míg a kongresszus a mandátumok érvényessége tekintetében nem dönt, a megválasztottak nem vehetnek részt a tanácskozáson. A napirend főtárgya a zárszámadási bizottság jelentése volt az alapok és alapítványok 1873—79. évi zárszámadásairól. Egyelőre a jelentés kinyomtatása és a kongresszusi tagok között való széleskörűs rendeltetett el.

Mangra Vazul kudaroa. Mangra Vazul nagyváradi püspöki helynök, aki azért jött a fővárosba, hogy a miniszterelnök és a közoktatásügyi miniszter támogatását kérje az aradi püspöki székhely nyeresére, tegnap este visszautazott Nagyváradra, a nélkül, hogy a kormány tagjainál kihallgatáson lett volna. Mint egy könyomatos jelenti, *Meliani* János nagyszombeni érsekmetropolita már felterjesztette a kormányhoz a püspöki színtárnak az aradi püspökválasztásra vonatkozó határozatát, a kormány azonban ezzel az ügyvel még nem foglalkozott.

Országos tanárgyűlések.

Budapest, július 3.

A magyar oktatásügyi fardhatatlan buzgósbajnokai e nyári pihenőre való idejük első napjait a magyar kultúra munkálására használják. A közepiskolai tanárok Brassóban, a polgári iskolai tanárok és tanárnők Szabadkán, a tanítóképzőintézet tanárok s az evangélikus vallásánárokk itt a fővárosban gyűltek össze, hogy megvitassák oktatásügyünk jelentős kérdéseit. Nemes idealizmus és igaz hazaszeretet hevíti az értekezletek tagjait s ezért figyelemreméltó minden kritika és tanács, amely a gyűléseken kifejezésre jut. A tanácskozások mai, első napján a magyar közepiskolai oktatás célját és módját a leghivatottabbak egyike, *Beöthy Zsolt* fejtette ki. Ez az elnöki megnyitó nem maradt hatás nélkül. A polgári iskolai tanárok és tanítóknak a polgári iskola küszöbön levő reformjához szóltak hozzá. Véleményük mérvadó s az illetékes körök bizonyára figyelembe is veszik. A tanítóképzőintézet tanárok értekezlete holnap kezdődik. A mai két országos gyűlés halás elismeréssel emlékezett meg *Walliss Gyula* közoktatásügyi miniszterrel s üdvözlését küldte a magyar oktatásügy legfőbb irányítójának. Az országos értekezletekről a következő tudósításaink számolnak be:

(A közepiskolai tanárok.)

Az országos közepiskolai tanárgyűlés résztvevői már tegnap este érkeztek Szabadkára. A város ünnepi dísz öltött. A polgárság, a főispánnal élükön, nagy lelkesedéssel fogadta a pályaudvaron a magyar társaságot. *Kosztolányi Árpád* gimnáziumi igazgató üdvözölte az érkezőket, mire *Beöthy Zsolt* a maga és tanártársai nevében, *Boncz Ödön* pedig a közoktatási miniszterium nevében mondott köszönetet. A tanárok ezután *Frankl István* igazgató vezetésével szállásaikra hajtottak. Este kedélyes ismerkedési estély volt.

Ma reggel a tanárgyűlést megelőzőleg választmányi ülés volt, melyen a körök és egyesületek szemleli tevékenységét, a fizetésjavítás ügyét és egy tanárszövetkezet alapításának kérdését vitatták meg.

A szabadkai főgimnázium dísztermében gyűltek az ország minden részéből odasereglett tanárok, valamint a város közönsége, élén *Schmauss* Endre főispánnal és *Pertich* Mihály helyettes-polgármesterrel, valamint a helyi hatóságok egyéb képviselőivel. A kultuszminiszter nevében *Boncz Ödön* kultuszminiszteri tanácsos jelent meg.

A gyűlést *Beöthy Zsolt* magas színvonalon álló beszéddel nyitotta meg. Köszönetet mondott Szabadka város magyaros vendéglátásáért, majd megköszöntö, hogy immár negyedszer foglalja el az elnöki széket.

Köszönöm — ugymond — hogy tanártársaim osztoznak azokban az eszmékben, melyeknek csekély erőmtől felő, de következetes és rendületlen képviselésére, hirdetésére és terjesztésére szántam életemet. Ezek az eszmék, hogy: magyarságunknak értékét műveltségünk, műveltségünknek pedig — ezen a földön, ebben az országos keretben, emberiségi feladatunk betöltéséül — műveltségünknek, mondom, értéket és súlyt magyarságunk ad. Ennek a magyar műveltségnek nemcsak fejlődése, izmosodása, terjedése, politikai, gazdasági és szociális bajainknak legbiztosabb orvosszere, de magyar egyetemes nemzeti jelentőségében a magyar közepiskola az igazi tüzhelye. A székret kaphatja felülről, de a világosság és melegség áldását közkinccsére is teszi. Jól tudom, hogy mikor a magyar közepiskolának a mérbetetlen jomlosságu feladatát hangozatom, nemcsak igazat mondok, hanem azoknak az igazságoknak egyikét, melyeknek szükségképp át kell menniük a nemzet vérebe. Közmegegyőződéssé kell lennie, még pedig nemcsak mi értünk, hanem a nemzetért magáért. A jövő nemzeti műveltséget, egységet, tehát nemzetet fejlesztő, alkotó munkát meg kell értenie, hogy mai helyzetünkben, mostani közai apotaink között igazán céltudatos nemzeti szervezkedésünkben, kulturális és nemzeti törekvéseinknek legfontosabb organuma a tanárság. Mindnyájan tudjuk, hogy ugyanezt a felogást vala a közművelődési életünk vezére, kinek egész pályáját az államférfiai felfogásnak, a tudomány és iskola szeretetének s a nemzeti érzésnek összecsapó lángja vezérli. Tisztelettel hajolva meg előtte, érzülete és eszméi,

— Fogd be a szádát! . . . Adjál neki valami erősítőt — főzz neki huslevest . . .
— Már régen főztem neki.
— Jó — akkor főzz neki még!
— Es ki az apja? — kérdezte az asszony kíváncsian.

— Az apja! — tört ki a gazda. — Az apja! Várj csak!
Dühösen szaladt a telefonhoz s erősen csöngetett.

— Kisasszony! . . . Kisasszony! . . .
Semmi válasz. Bizonyosan valami baj van a vonalon. Végre csengettek.
— Kérem Königet . . .
— De Farkas, mit csinálsz? — kérdezte ijedten az asszony.

— Majd meghallod, — mondta Burksen lihegve. A csengettyű szólt. Beszélni kezdtek.
— König ur?
— Igen. Ki beszél?
— Burksen. Buis ur ott van az irodában?
— A könyvelő?
— Az. Szeretnék neki mondani valamit.
— Majd ide küldöm . . . Tessék várni egy percig.

— Jó.
A gazda vár.
— Mit csinálsz, Farkas? — ismétli az asszony.
— Csönd . . . fogd be a szádát . . . főzd meg inkább a huslevest! . . . Halló! Halló! Van ott valaki? Buisall beszél?
— Igen, Buis vagyok.
— Uram . . . Maga lump . . .
— Nem értem, kérem.
— Maga egy csirkefogó!
— Mit mond?
— Azt mondom, hogy maga egy csirkefogó!
— Nem értek egy szót sem. Nagyon hangosan beszél. Ki beszél ott?
Burksen nagyokat fúj s iparkodik halkabban beszélni.

— Hogy ki beszél? Burksen beszél!
— Mi tetszik?
— Semmi. Maga lump . . .
— Uram! . . . hangzik a telefonon — maga szemtelen. Nem ismerem őnt.
— Majd megismer! — ordítja Burksen.
Lecsengettek. Burksen azonban dühösen visszacsengetett.

— Halló! Halló!
— Azt mondom, hogy maga egy csirkefogó.

— Uram! Jóban maga? Vagy bolond? Vagy rosszul van öszeketye? . . .
— Nem, nem. Én vagyok Burksen, a hentes, akinél Antje szolgál.
— Antje . . . visszahangozza a telefon, hangos, halk hangon.
— Igen, Antje. Uram, Antje! On apa lett, uram!

— Miesoda örültésg!
— Örültésg, örültésg! — dühöngött Burksen. Szégyelje magát, uram . . . Tisztességes leánynyal így bánti s aztán otthagyni! . . .
— Jó, jó, igen. Majd benézek önhöz s beszélünk a dolgról — mondja halkan Buis ur.
— Semmi beszél, uram! El fogja venni. Tudja? Huslevest főzöttem neki s lefektettem a szobámba. Halló! Nem akar felelni?
— Hát megörült az ur? — mondja a hang.
— Én nem is tudok erről a dolgról.

— Ugy? Ki akar bujni? — ordítja a hentes, de rögtön halkabban folytatja: Nem is tud róla? De én tudok róla! Olvastam az ön szerelmes leveleit. Azt hiszi talán, hogy egy szegény leányt, aki már hét év óta szolgál nálam s mindig jól viselte magát, csak úgy odadobom az urnak? Ót órák ott legyen az ur. Érti? Majd beszélünk a házasságról.
— Eszembe! sines! — mondja a hang tompán és ijedten.

— Nincs? — feleli a hentes. — Majd meglátjuk! Ha pont ötre nincs itt, negyed három odamegyek az irodába a legényeimmel. Három legényem van. Hallja? . . .

— De kérem, hát hallgasson meg . . .
— Semmit sem hallgatok meg. Isten bizony, odamegyek negyedmagammal.

— De Burksen ur . . .
— Semmi del . . . Ha öt után nem lesz az irodában, akkor holnap annyiszor csöngetek, amíg König ur ki nem dobja magát. Azt hiszi az ur, hogy ez csak úgy megy? Azt gondolja? Rajtam ki nem fog . . .
— Hát majd odajövök — mondja a féllénk hang.

— Akkor jól van.
Lecsengettek. De egy perc mulva a hentes megint visszacsönget.

— Halló! Halló!
— Nos? Én vagyok, de már nincs időm. Különben is mondtam már, hogy majd odamegyek.

— Nem is kérdezősködi a felesége és a gyermeke felől?
— De igen.

— Fugyere!
— Fiu?
— Már haza is van.
— Ugy? Haza is van?
— Es minden rendben van.
— Ugy? Rendben?
— Magamat ajánlom.
Lecsengettek.

— Pompás! — mondja a hentes. — Ezt pompásan elintéztem. Mindenütt kellene telefonnak lenni.

Aztán kőhögve, izzadva ment föl Antjéhez, hogy levigye a paradés-szobába.

— Egy urat csak nem fogadhat az ember a padlás-szobában!

olja és hatása előtt, hiszem, hogy a munkánkat és pályánkat illető közmegebecsülés terjedésének és mélyülésének nemcsak országos intézkedéseken fogjuk látni értékes bizonyosságát. Hiszem, hogy az utóbbi évtizednek azokból a kötelekeiből, melyek a magyar középiskolai tanárságnak, különösen belső erkölcsi fejlődésük nemcsak akadályozták, hanem szinte visszavetnő látszólatok: ezekből a terhes kötelekekből, helyzetünknek megfelelő rendezésével és javulásával, rövid idő múlva megszabadulunk. De ki kell fejeznem azt a hitemet is, hogy ha ez a küszöbön álló rendezés, mely vonatkozásában százféle érdekek kizsákmányolását, nem eléghetnő is ki azonnal minden pontjában valamennyiünk igényét és törekvéseit: a magyar tanárság méltányolni fogja a haladást, a szabadabb fejlődés és érvényesítés biztosítását s bizalommal, egyetértéssel és lelkesedéssel lát munkájához a tudomány és oktatás terén, a maga és nemzete jövőjének, emlékeztetésének közös érdekében folytatja munkáját ismétlem, újabb nemzeti életünknek abban az innen-onnan szűz és nagy fejlődésében, melynek vezérlő eszméit Széchenyi tűzte ki. Igenis nekünk is annak a szellemnek világító fényében kell dolgoznunk, mely eszmének gazdagságára, látkörének szélességére, fellegének mélységére s a jövőbe pillantásának biztonságára nemcsak a magyarságnak, hanem a művelt emberiségnek legnagyobbjai közé tartozott. Nemzeti és országos életünknek minden körére és ágára, azok között közoktatásunkra nézve is mesterünknek kell vallanunk, minden magyar tanítónak oda kell sereglenie a nemzet legnagyobb tanítójának lábai elé. Széchenyi könyveiben és feljegyzéseiben a magyar iskola legfőbb célja, általában és különös feladatai, tanításának tárgya és módja felől a legmélyebb és tanulságosabb gondolatok egész seregét pendítette meg, formálta és fejtegette ki. Valóban csodálatos, hogy, midőn Széchenyi hagyatékának a legkülönbözőbb irásokban és szempontokból való feldolgozására, értékesítésére, teljesítésére legalább buzgó és lelkes kísérleteket látnunk: ez az oldala a mai napig majdnem teljesen figyelmen kívül maradt. Ha most erről a helyről önkönnel, a leghivatottabbaknak és legilletékesebbeknek érdeklődését erre a kincseshányára irányozom, azt hiszem, a legjobb szolgálatot teszem a magyar pedagógia és iskola ügyének. Csak magát a Hitelt forgatva, mely tömege tárul elénk a legértékesebb és tanulságosabb pedagógiai eszméknek! A testi nevelés szükségére, mint az egyén és nemzet anyagi erőjének az élet munkájára és harcára képző iskolája és meggyőzőbb, minden oldalról és elevenen tárgyalva irodalmunkban sem azelőtt, sem azóta nem volt. De épp annyi bölcs óvatossággal az egyoldalúság irányában. Kinek testi, kinek lelki tehetségeket ólja, időmunkában kell kifejeznie, hogy az ember a lehető legnagyobb tökéletességgel emelkedhesen. Fejlesztés, az elméleti okoskodás s a gyakorlati példázás fonálán emelkednek fel a testi, értelmi és társadalmi képzés összhangjának ideáljaihoz. Mindent arra a „támaszra és talpkőre“ helyezve, melyet oly szívesen és oly sürűn idéz kedves Bevezetőjéből. Minden nevelőnek és tanítónak hirdeti, hogy a tisztaság vagy romlottság az a tükör, melyben a világnak tanítás vagy tapasztalás föltárta képe mutatkozik; a tanítás értelmi hatásának is ez szabja meg irányát és mértékét, — ha munkánkat azt az erkölcsi talajt nem gondozzuk, tiszta buzavetésünk is konkolty fog teremni. E gondolatokkal kapcsolatban s az angol és talán a régi magyar példákra gondolva, hívja fel figyelmünket egy kérdésre, mely ami mai szabályozatoktól duzzadó pedagógiánkban szinte újnak és idegennek tűnik fel. A tanulóknak a maga lábán való megállásra, az életben való tájékozódásra szoktassa és serkentesse az. Ne azt érezze a tanuló, hogy az iskola elzárja az életét, hanem hogy hozzája fűzi és előkészíti rá. Az iskolai munka komolysága, az általános és szakképzés, az egyetemes emberi és nemzeti műveltség világa: mely mélyenjáró és messzevilágító gondolatokban törnek elénk! Koldujából mily fontos egyszerűséggel és világossággal kerül elő az az ideál, melyet megduzzasztani, emelni a magyar iskolának legkitűnőbb feladata: „A valódi magyar vaktán senkit se követ, hanem a lehető legmagasabb léposági mind testi, mint lelki tehetségeit s tulajdonait saját maga szerint fejti ki, foglaltságát s életét személyiségéhez s körülállásához alkalmaztatja és bármi csekély lenne is tisztje, annak tökéletes teljesítése s önbecse által ad díszit és ényt.“ Valóban Széchenyi pedagógiája még méltó hivatásunkra vár. Ez alkalommal csak szellemet akarunk önké idezni, ezt a leggyakorlatibb és legideálisabb szellemet. Ma, midőn egy újabb, békésebb korszakra van kilátásunk: ihlessen meg bennünket az ő szelleme, hogy az a korszak valóban a békés és lelkes, tudományos és nemzeti munka hasznára legyen minden magyar középiskolában. Az ő foglaltságában, az ő hangjának száradókra szóló erővel hangozzék fölünkbe feladatunk iontossága: „A tudományos emberi mennyisége a nemzet igazi hatalma.“

kifejezéssel és az egyesület derék munkájának elismerésével általa ezennel kétezer korona segélyt utalványoz. Az éljenzéssel fogadott beszéd után a minisztert a közgyűlés táviratilag üdvözlölte. Még *Pertich* Mihály polgármester, *Farkas* Zsigmond, a szabadkai Nemzeti Kaszinó elnöke és *Adamovich* Pál tanfelügyelő üdvözlölte a gyűlést.

Négyessy László főtitkár tette meg ezután évi jelentését. E szerint 570 szavazat közül 549 szóval újra *Beöthy* Zsolt lett az elnök. Ugyancsak jelentette, hogy az összes állami középiskolai tanárok megszavazata után hétnyolcad szótöbbséggel bizottságot választottak, amely a kormányval a tanárok fizetés-rendezéséről tárgyal.

A főtitkár jelentése után *Müller* József pénztáros, *Tiber* Agost segélyező-alapi pénztáros és végül a számvizsgáló-bizottság tette meg jelentését, amit tudomásul vettek. Elfogadták még a jövő évre szóló költségelőirányzatot is.

Következett *Alexander* Bernát felolvasása *Műveltségünk egy elhanyagolt forrásáról*. A szerző távollétében a szabadkai főgimnázium egyik tanára olvasta fel a tanulmányt, mely azt fejtegette, hogy kár iskoláinknak az angol nyelvet elhanyagolniuk. Az ötvenes évekhez képest ma aránylag kisebb körű nálunk az angol tudás a franciánál, pedig az angol természetnek a magyarhoz való hasonlósága odautalana bennünket, hogy jobban felkaroljuk az angolt. A magvas értekezést tetszéssel fogadta a közgyűlés, indítvány-részt pedig áttették a vidéki tanári körökhöz.

Tones Gusztáv szabadkai tanár érkezett ezután a rendtartás tegyeimi intézkedéseiről. Kimutatta, hogy az iskola rendtartó és fejeleimi intézkedései hézagok, részben az ujkori pedagógiával ellenkezőnek, s a középiskolai neveléshez elégséges támogatást nem nyújtanak. Indítványozta, hogy a kérdést tanulmányozzák és kérjék meg a minisztériumot, hogy a középiskolai nevelés egész köréről, a tegyelemzést is beleértve, adjanak ki gyakorlati irányu, részletes utasítást.

Végül *Kemény* Ferenc budapesti főreáliskolai tanár érkezett a tanári lelkiismeretről. Az iskolában a tanítás és nevelésben nyilatkozik a tanár lelkiismerete, az iskolán kívül továbbképzésében. A tanári lelkiismeret megrontói a mellékfoglalkozás és az anyagi gondok. A mai kor és viszonyok nem kedveznek a lelkiismeretes kötelességteljesítésnek és a zajtanak, önfeláldozó munkának; a felső hatóság nem igen tesz különbséget és az eredmény az egyénre egy. A tanári lelkiismeret ébrentartására és mélyítésére szolgálnak a szigorú és szakszerű felügyelet, a szüneti tanulmányok, erkölcsi elismerés és kitüntetés, anyagi jutalom és előléptetés.

Ezután a közgyűlési folytatását holnapra halasztották. Közgyűlés után díszelő volt, amelyen *Beöthy* Zsolt a miniszterre és képviselőjére, *Boncz* Ödön osztálytanácsos az egyesületre, *Pertich* Mihály polgármester a város vendégeire, *Dóczy* Imre a vendéglátókra, *Kosztolányi* Árpád *Beöthyre* emelte poharát.

(A polgáriiskolai tanárok.)

A polgáriiskolai tanárok Brassóban tartják országos gyűlésüket. Már kora reggel gyülekeztek a polgáriiskolai tanárok és tanítónők a brassói állami polgári leányiskola tanácstermében a választmányi ülés megtartására. Az ülésen *Lád* Károly elnök vezette a tanácskozást, előkészítették a közgyűlést és kimondták az elnök javaslatára, hogy a tisztviselők választását formához nem kötik.

Dél előtt 9 órakor az egyesület VII. rendes közgyűlést nyitottak meg, mintegy kétszáz résztvevő jelenlétében. *Lád* Károly elnöki megnyitói beszédében üdvözlöli a megjelenteket, a megyei főispánt, a városi előjáróságot s a tagokat. Beszédében ajánlja, hogy a tanárok legyenek rajta, hogy a polgári iskola V. és VI. osztálya azokkal a kedvezményekkel fejlesszenek, melyeket az önkéntességi jog nélkül, megkaptak, miután a felső kereskedelmi és kertészeti iskolák is utólag kapták az önkéntességi jogot. A polgári leányiskolát jó tantervvel lássák el, valamint a fiúiskola négy alsó osztályát a leendő három felső osztály előkészítőjévé kell tenni. Kívánja a szakfelügyeletet. Végül a nyugdíj- s fizetésügyet az egyesület kívánsága szerint kellene rendezni.

A tpsall fogadott megnyitó-beszéd után az elnök indítványára *Wlassics* Gyula miniszter és *Morlin* Emil osztálytanácsost táviratilag üdvözlöttek. Következett a közgyűlés rendes tárgyszorozata. Elsőben is *Földes* Géza nagyhatású előadása a polgári iskola nemzeti hivatásáról. Utána *Jakab* Samu (Dobosina) emlékbeszédét mondott *Róczy* István választmányi tag felett. *Róczy* István 1886-ban született Fancsalon (Abanj-Tornamegyén). Iskoláit Miskolcon, Igón és Budapesten végezte. Trefort akkori közoktatásügyi miniszter előbb Nagy-Szebenben, majd Fanosváron s onnant a nagy-róei állami polgári iskola igazgatójává nevezte ki 1878-ban. Nagy érdeme s életének legszebb emléke, hogy itt — a hirhét és fejeleimi vizsgálattal feloszlott panszláv főgimnáziumnak a helyén létesített állami polgári iskolát nemcsak megtudta kedveltetni a közönységgel, hanem az ottani hazafias társadalom segítségével virágzásra emelte, sőt felső-kereskedelmi iskolává betelepítette s a beteges panszláv irányzat helyett egy városban, mint vidékén egészséges magyar szellemet teremtett. 1892. augusztus 23-án Dobosinára — tehát megint nemzetiségi vidékre — helyeztetett, hogy az ott megnyitandó polgári iskolát szervezze. Ott azonban sokkal könnyebb dolga volt, mert Dobosinán ugyan németajku, de szívből, lélekben és érzesben tisztá magyar és jóakaratu közönységgel volt dolga. Nem esoda tehát, ha 10 évi munkássága alatt olyan virágzásra jutott az iskola. Mint az O. P. I. E. tagja fáradhatatlan munkásságot tanusított az iskola és tanárság ügyében. Volt is elisme-

résben része többször is. Legutóbb arról volt szó, hogy fényesebb munkakörbe helyezik, mikor mindennek bevágta útját a halál. — A tetszéssel fogadott emlékbeszéd után a közgyűlés folytatását holnapra halasztották.

Délben közebe volt. Délután 4 órakor három szakosztályra oszlova tárgyalták a polgári leányiskola tantervrevizióját. Az első szakosztályban a nyelv- és történettudományi tárgyakról, a második szakosztályban a mennyiség- és természettudományi studiumokról, a harmadikban a művészetekről volt szó. Délután 6 órakor orgonahangversenyt hallgattak a fekete templomban.

(A vallásoktatók.)

Az ágostai hitvallású evangélikus vallásoktatók ma délelőtt 9 órakor a Deák-téri ágostai evangélikus főgimnázium dísztermében értekezletet tartottak, melyen az ország legfőbb vidékeiről is jelentek meg hitoktatók.

Az értekezletet *Bándy* Endre imája vezette be, mely után *Horváth* Sándor értekezleti elnök mondotta el megnyitói beszédét, fejtegetve a vallásoktatás jelentőségét. Az ülés megnyitása után megalakították az ág. ev. vallásoktatók testületét, melynek világi elnökévé *Zsilinszky* Mihály államtitkár, megyei elnökévé *Poszvek* Sándort, a soproni liceum igazgatóját választották. *Hetényi* Lajos titkár (Sopron), miután jelentést tett a múlt évi eseményekről, indítványt tett a bibliai olvasókönyvekre, vonatkozólag, mire nézve az értekezlet azt határozta, hogy a bibliai olvasókönyv mielőbbi kiadását szükségesnek tartja. Következett *Dér* István (Temesvár) tanúságos előadása a vallásértekezlet neveléséről általában. A tetszéssel fogadott értekezés után *Frenyó* Lajos tartott előadást a bibliai anyag beolvasásáról a vallásoktatásban. Majd felolvasták *Kiss* Árpád csernathalmi lelkes értekezését az elemi iskolai vallásoktatásról. Az indítványok tárgyalása után *Pröbke* Károly imájával az értekezlet véget ért.

KÜLFÖLD

Goluchowski és Bülow találkozósa. A párisi *Temps* értesülése szerint gróf *Bülow* német kancellár és gróf *Goluchowski* külügyminiszter legközelebb *Karlsbadban* találkozni fognak, hogy a kereskedelmi politikai dolgokról és az állítólag *Bulgária és Oroszország között kötött katonai konvenció tárgyában* tanácskozzanak.

A vitás tengerszem. A vitás tengerszem ügyében összeülő döntő bíróság tárgyalásai tudvalevőleg Gróóban lesznek. Az erre vonatkozó eddigi közleményeket *Csernitsky* lemergi főúrnámszéki elnök ma oda módosítja, hogy a bíróság csak augusztus 18-án fogja tárgyalásait a gráci esküdtészeki teremben megkezdeni s teljes nyilvánosság mellett folytatni.

A cár és miniszterei. A világ már régóta álmölködással nézi, hogy a kétségtelenül jöndulatu, humanus érzésű *II. Miklos* cár uralkodása alatt, mint történnek a legszörnyűbb dolgok, amelyek Oroszország legsötétebb korszakaira emlékeztetnek. Miklóstól trónraléptekor szabadságot, bizonyos fokú alkotmányos kormányzatot vártek és a parasztládások és diákzavargások mégis a humanus cár alatt törtek ki s az ő államhivatalnokai és katonái folytatták vérbe mindezeket a mozgalmakat s tettek tönkre vagy éppen semmivé egész generációkat. Napirendre kerültek a szörnyű kegyetlenkedések, szibériai deportációk, kivégzések s ezekkel együtt az újabb és újabb merényletek. Némi magyarázatul szolgál ezeknek az érthetetlen szörnyűségeknek az, hogy a cár, kinek a népies mondás szerint „hosszu kezű van, voltaképp tehetetlenül ül a trónján s nem is annyira ő uralkodik, mint a miniszterei. A nép panasza, keserve nem jut el az ő fülébe. Kötetknél többet mond erről a berlini *Lokal-Anzeiger*nek egy rövid pétérvári jelentése, mely azt bizonyítja, hogy a cárban megvan a jóakarát. Az említett hírforrás szerint a cár maga elé akarja idézni az összes néposztályok képviselőit, hogy megállhassa a népnek a helyzetről való őszinte véleményét. Amde a miniszterek, akik bizonyára a nyakukat féltik, fáznak ettől, és határozottan ellenzik a cár eszméjét. Az a kérdés most, melyik lesz erősebb: a cári akarat-e, vagy a miniszteri konokság. Ettől függ az orosz nép sorsa.

Diplomáciai konfliktus Kína és Japán közt. Tokióból jelentik a következőket: A kínai kormány költségen kétszázhatvanégy fiatal kínai tanuló tanul Japánban. Legutóbb a tokiói kínai követ bizalmas jelentést küldött kormányának, melyben azon nézetének adott kifejezést, hogy nem lenne célszerű dolog újból tanulókat küldeni Japánba, miután a fiatal kínaiak forradalmi eszméket sajátítanak el Japánban és mint az uralkodóház ellenségei térnek vissza hazájukba. A japán kormány véletlenül tudomást szerzett e bizalmas jelentésről, mely által sértve érezte magát és a diplomata visszahívását követelte a kínai kormánytól.

Edvárd király betegsége. Ma az angol királyné táviratlag köszöntö meg a szultánnak a király megbetegedése alkalmával kifejezett részvételt és hozzátette, hogy a nagy aggodalom már megszűnt és a király jobban van. Ugyanígy kedvező a ma reggel kiadott orvosi jelentés, amely így szól: A király ma jól aludt; semmi sem történt, ami megzavarhatná a király állapotának mostani kitűnő javulását.

Angol lapok azt írják, hogy az indiai küldöttek meghatározó jelét adták gazdaságuknak. Amikor London püspöke hírül adta a kornázásra ideérkezett indus csapatoknak a király megbetegedését, az indusok fohászolva emelték fel kezüket az égnek és ezt mondták:

— *Menjünk imádkozni urunkért!*

Azzal a királyi palota elé vonultak, a földre terítették imaszőnyegüket és másfél óra hosszat imádkoztak a király felgyógyulásáért. A keresztény indusok pedig megkérték London püspökét, hogy estére imádkozzék velük a templomban, aki természetesen szívesen tett eleget a kérésnek.

A király betegségének lefolyásáról a *Lancet* azt írja, hogy szükségessé vált a sebbe bevezetett kanülök eltávolítása, mert a beteg már nem bírta elviselni. Helyettük most gaze-dugaszokat használnak. A seb kielégítő módon gyógyul. A váladék csekélyebb és tiszta. A beteg kevesebbet szenved és bár a kötés még szükségképpen fájdalmas, a király mindent a legnagyobb lelki erővel visel. A hőmérséklet június 26. óta normális. A király rendkívül türelmes beteg és igen barátságos az orvosokhoz. Mindezeket a körülményeket jó jelnek lehet tekinteni a király mielőbbi felgyógyulására.

Az este 7 órakor kiadott orvosi jelentés így hangzik:

A király kellemesen töltötte a napot. Általános állapota újabb javulást mutat. A seb jelenleg csak kevés fájdalmat okoz.

Deloassé a hármasszövetségről. A francia képviselőházban ma egy képviselő, *Chastened* azt a kérdést intézte a kormányhoz, vajjon a hármasszövetség megújítása befolyással lesz-e Franciaország és Olaszország viszonyára. Távirati jelentéseink szerint erre *Deloassé* külügyminiszter a következőt válaszolta:

Külpolitikánk, amelynek fő célja felsőbb érdekeink védelme és amelynek alapja az orosz szövetség, sohasem szűnt meg nemzetközi viszonyaink és különösen Olaszországgal való viszonyaink javítására törekedni és ehhez képest véget ért az a gazdasági háború, mely a két ország között fennállott. Mindkét országnak egyaránt hasznára volt ez a körülmény. A Földközi-tenger a kettőt közelebb hozza egymáshoz. Mindkét ország a kereskedelmi egyezményen kívül megtartja teljes függetlenségét.

Senkisémet arrogánthatja magának, hogy jobban ismeri Olaszország érdekeit, mint Olaszország maga és még kevésbé, hogy kijelölje neki az irányt, melyet érdekei követelnek. De éppoly kevésbé lesz valaki meglepve, hogy mi, midőn több parlament szövegein bejelentették a hármasszövetségnek küszöbön álló megújítását, azzal a kérdéssel foglalkoztunk, hogy mily mértékben lehet összhangban ez a diplomáciai tény azzal a barátsággal és érdekkapcsolattal, mely Franciaország és Olaszország között oly jó időben ismét létre jött. Az olasz kormány maga gondoskodott arról, hogy a helyzetet felvilágosítsa és precizizozza. A nyilatkozatok, melyeket előttünk tettek, lehetővé tették, hogy bizonyosságot szerezzünk arról, hogy Olaszország politikája szövetségei következtében, sem közvetlen, sem közvetlenül nem irányul Franciaország ellen, hogy semmiesetre sem jelent fenyegetést velünk szemben, sem diplomáciai formájában, sem pedig a nemzetközi jegyzőkönyvek vagy katonai számítások tekintetében, hogy Olaszország semmi esetben és semmi formában nem lehet eszköz vagy segéd egy országnak ellen irányuló támadásnál. Ez a nyilatkozat nem hagy fenn kétséget az olasz politikának velünk szemben fennálló határozott és barátságos jellegéről, sem pedig a biztosságot érzetéről, mely most már a két nemzet viszonyában föltétlenül megvan. E nyilatkozatok végül azt az erős bizalmat keltik bennünk, hogy semmiesem áll többé utjában a barátság továbbfejlesztésének, mely már is oly termékeny eredményeket hozott. (Hosszantartó tetszés.)

Forradalom Haiti szigetén. A Haiti szigetén kitűntő forradalom okairól a következőket jelentik:

Körülbelül háromnegyed évvel ezelőtt Tiresias Augustin Simon *Sam*, a köztársaságnak 18.6. május 15-ikén megválasztott szívesen emleke kijelentette, hogy az ő számitása szerint mandátuma nem 1.02 májusában, hanem 1903. májusában jár le.

A kérdést épp olyan nehéz eldönteni, mint azt, hogy mikor kezdődött a huszadik század: 1900-ban, vagy 1901-ben? A haiti alkotmány szerint ugyanis az elnök hivatala a hetedik év május 15-ikén jár le. Eleinte csak elméleti viták folytak e körül Haiti-ban,

később azután napirenden voltak a vérengzések. Végre is Tiresias elnök engedett és egyszerűen jaképén hagyta hivatelt: elutazott a szigetről. Ezután keletkezett csak a nagy fellodulás, mert hat féltöt jelentkezett az elnök ségre és köztük a leghevesebben küzd az elnöki méltóságért *Antenor Firmin* volt pénzügyminiszter, aki a mult évig miniszterrezidens volt Párisban. Néhány tábornok segítségével hadsereget toborozott össze, elfoglalta a fővárost és kiküldtatta magát elnöknek. Ezáltal nagyon megcsappantotta legveszélyesebb vetélytársának, *Callisthenes Fouchard*nak kilátásait, aki pedig népszerűbb ember. *Fouchard* miniszterelnök volt, de Tiresias elnökkel összeveszett és Jamaica szigetére, Kingstownba szökött. Azóta onnan készítette elő a talajt az elnökségre. Ezt könnyen tehetette, mert *Fouchard* duszdagad ember és Haiti szigetén is nyomós argumentum a pénz. A fölkelők, mint azt a táviratok jelentik, már *Cap-Haitien* kikötővárost is elfoglalták és a kormány hadihajói haszaltalan bombázták a várost. *Firmin* serege nem hátrált meg. A kormány a bombázás előtt nem figyelmeztette a konzulokat a bekövetkezendő eseményre.

Egy éjjeli táviratunk jelenti *Cap-Haitien*ből, hogy a *Marietta* amerikai cirkáló-hajó ideérkezett s a *D'Assas* francia cirkáló is várják. A rend helyre van állítva.

A kínai hadikárpótlás. Arra a hírre vonatkozólag, hogy Khina vonakodott a kártérítés júliusi részletét megfizetni, Washingtonból azt jelentik, hogy a külügyi hivatal meggyőződése szerint a pekingi követnek kétségtelenül szándéka volt megengedni Khinának, hogy a kártérítés összegét a szerződés aláírásakor volt váltótárfolyam mellett fizesse meg, de az Egyesült Államok kormánya nem ment odáig, hogy vonakodott volna a fizetést ugyanazon az alapon, mint a többi hatalmaság, elfogadni. Mindössze annyit tett ebben az irányban, hogy tudomására adta Khinának, hogy álláspontját okosnak és jogosultnak tartja.

Lengyelek és poroszok. Vilmos német császár legközelebb Posenbe szándékozik ellátogatni, ahol az előre megállapított terv szerint két pohárköszöntőt fog mondani. Az egyikben a hadsereget fogja életelni, a másikban pedig a közhivatalnokokat. A császári tósztt ellen azonban a lengyelek már jó levele protestálnak, mert attól tartanak, hogy a császár megint rájok süti a „szemtelenség és vakmerőség” bélyegét. Ezért a poseni lengyel notabilitások, ugyszintén a császári látogatás alkalmából rendezendő diszebédre meghívott lengyel közhivatalnokok és egyéb tisztviselők elhatározták, hogy nem vesznek részt a bankettben. Elhatározták a kormánynak irásban is tudomására adták.

HIREK

Három vezérek ...

A Buckingham-palota csöndes szobájában kórággyán szenved a király. Öreg lett, mire kezébe került a jogar, hogy boldogítsa népeit, s még alig király, már gondba döntötte a hű alattvalók millióit. Testi gyötrelmeit oszlataék nagyhirű orvosok, kik őrzik jó szívvel lelkének nyugalma is, és orvossal egyesül hitves, rokon, államférfi, sorra mind, hogy csak legyen távol a nagy betegőt minden, ami bus és komor és költözék beléje minél erősebben a remény és a bizalom. Hogy övé lesz továbbra is az élet, a neki mindig oly szép és kedves s a mostanság rá nézve annál becsesebb, mert nagy hatalmával igaz szándéka és akarata szerint népek seregeire áraszthatja lelkének jóságát, elméjének üdvös gondolatait.

Ágya körül féltő buzgósággal virrasztanak a súlyos válsággal terhes napokban a tudós sebészek, a bölcs országnagyok és a szeretetben remegő hercegurak és asszonyok. Ami áltató ravaszkodás csak megterem betegágyon szenvedők körül, az itt százzszorosan előkerül, csakhogy ne tudja meg a király, milyen közel jár hozzá a nagy leszámolás. Ablaka alatt harsogva léptet el a katonabanda, minden nap, mint rendszeren.

Ez is egy a sok kegyes család közül s mind csak arra jó, hogy elszálljon a királyi betegőt a borús aggodalom, amiért megtörtött végre szívós ereje és annyi bajt csinált a nyilvánosságnak.

Allnak körülötte a jóakarók, s csak le-

sik egyre, mikor derül mosolyra az arca, hogy hírül adják millióknak ...

S a király arca elevenre vált. Jött egy hírnök. Nem pihogve, nem lármásan, csak, lassan, nesztelenül lépve, amint illik a nagybeteg körül. De jó hírt hozott.

— Uram, Edvárd király, jelentem hódolattal, országomba új vendégek jönnek. Nemes boer vezérek, a vitéz Botha, De Wet és Delarey. Mind hősök ők s mind férfiak. Nagy, véres harcok után im' megbékéltenek s már utban vannak messzi Délről, hogy koronázó-ünnepségre városomba érkezzenek! ...

S a király arcára mosoly ült, homlokát derű övezte. A nagy mű, amit szíve áhitott, a nagy mű teljes.

— Ez jó jel! — sóhajtja ajka s szívében igaz remény kél.

S a körülállók sottogják:

— Edvárd király megél ...

A Buckingham-palota öröme szerte a világon, tul angol határokon is öröm. Edvárd király koronát váró feje körül hogy megsuhant a tragikum angyalának szárnya, ez alattvalót, idegent megilletett. Talán ettől szállt engesztelőds a boer vezérek szívébe is, akik lent Fokvárosban hosszu északi utra hajóra szálltak. Tudja mindenki, mennyire kívánta koronája fényességéhez a béke melegségét. És mikor most jön a három vezér Délről, Londonban enyészik minden kétség. Biztosan hiszik, a vezérek koronázni jönnek, s ha eddig lehetett kételkedés, most már vége, a béke szent, becsületes, igaz, a baráti jobb ószinte.

Mindez illik így a nagybeteg ágya körül, ez a lelkes bizalom. De ki láthat a boer vezéreknek gondolatába? Elhalt a harci zaj a transvaali mezőkön, fegyver nem csattog, vér nem csöpög keserves, öldöklő hosszu csaták urán.

Nem harcol már a boer, pedig nincs meg a szabadsága, amiért halálíg akart verekedni. De aztán mégis csak azt mondta, hogy jól van, nem verekedik. Egy kis meglepetés volt ez a világnak, amely bámulta a makacs, emberföltött harcot és csupa remegés, szeretet, volt a maroknyi néprét. Hát a boer vitéz is s ha kell, okos is, gondoltuk. Most leteszi a fegyvert, mert így látja jónak s majd fölveszi újra, ha elérkezik az ideje.

Boerbarátok így vigasztalódtak és kívántak ezer jót a szabadságharcos kis nemzetnek. De a három hős vezérnek londoni utazása most új meglepetés. Szabadságharcosoktól nem nagy engedékenységre ez? Ravaszágnak nem tulságos-e ez az asszisztálás? Leigázott oroszaltól több dacot vár a világ, amely véret is vitte érte a titáni hadakozáshoz.

Ki láthat tisztán a vezérek lelkébe? Csak annyi szent, hogy gyáva nem lehet a boer! Vagy a szíve nagyobb, vagy a bölcsesége, mikor most Londonba utazik.

De a szenvedő Edvárdnak mindenképpen kedves lesz a három vezérek látogatása ...

Omár.

Budapest, július 3.

— BUDAPESTI NAPLO. Junius 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Dr. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter ma a fővárosból *Sedő* Kálmán miniszterelnökhöz Rátótira utazott.

— A király Ischlben. *Ferenc Szalvator* főherceg és *Mária Valéria* főhercegnő gyermekeikkel és kíséretükkel délután ide érkeztek. O felsége, aki megjelent a pályaudvaron, rendkívül nyájasan üdvözölte őket. Azután valamennyien a népműeg ováció közt a császári villába hajattak.

— Új miniszteri osztálytanácsos. A király *Levas* Sándor földművelésügyi miniszteriumi osztálytanácsosi címmel és jelleggel törüházott műszaki tanácsost osztálytanácsossá kinevezte.

— **Összeesküvések.** Nápolyból két olyan távirat érkezett ma, amely *uralkodók* ellen szent összeesküvésekről szól. Az egyik távirat szerint a nápolyi rendőrség letartóztatott két anarkistát, akik állítólag az olasz királyi léte ellen merényletet terveztek. A másik távirat reprodukálja a nápolyi *Matinonak* azt a híret, hogy a szultán léte ellen irányuló összeesküvés fedezték föl. Az összeesküvés részesei Boni Tóbiás olasz alattvaló és egy *Serriet* nevű ember. A török rendőrség azt hiszi, hogy a két összeesküvő most Nápolyban van. Bővebb hír még nem érkezett s nincs kizárva, hogy ez a két távirat csak kósza híresztelés továbbított.

— **Nagy alapítvány.** Az *Országos Nőképző-Egyesület* iskolájában tegnap szép jelenet folyt le. Cserneki és tarkeői *Desseoffy Pál* a diszteremben *Krug* igazgatóhoz jelenlétében lefűzte *Budany József* alelnök kezéhez 20.000 koronás alapítványát a *Desseoffy* családból leszármazó leányok részére. *Desseoffy Pál* kész alapítványi okiratot hozott magával, de megtoldotta azzal a módosítással, hogy ez a jótelemény kiterjesztessék a családjából katolikus vallású leányokra is.

— **Gábor Áron sírján.** Eresztvényen *Gábor Áron*, a hős székely agyúöntő sírjánál szerdán a református papok ünnepélyt rendeztek. A székely társaság nevében *Gyártás György* alelnök megkoszorúta a sírt. *Sepsi-Szent-György város* küldöttségileg volt képviselve.

— **A keleti kereskedelmi akadémián** a jövő tanévre előjegyzéseket csak július 10-ig fogadjanak el. Feltétel jeles vagy legalább jó érettségi bizonyítvány. Az idén végzett hallgatók mind megfelelő alkalmazást kaptak. Megemlítjük az alkalomból, hogy *Pirntzer* odesszai gazdasági attasé, akit a kormány most Transvaalba küldött, szintén az intézet növendéke volt.

— **Bóné Géza ünneplése.** Székesfehérvárról táviratozzák: A mezőföldi ev. ref. egyházmegye mai közgyűlésén *Bóné Géza* elnök 20 éves világi gondnokságát ünneplték. *Idősb Megyasszai Vince* esperes egyházi elnök üdvözlő beszédet mondott, mire *Bóné Géza* szép szavakkal válaszolt.

— **Egyházi hírvetéseik.** A királyi a győri székeskáptalanban *dr. Surányi János* érkanonoknak éneklő, *Mladonitsky Ignác* győrhelyi prépostnak érkanonokká, *Schlegel Péter* székesegyházi főesperesnek győrhelyi prépostá, *Katrovics Ernő* felszentelt püspök, soproni főesperesnek székesegyházi dr. *Baics Antal* mosoni főesperesnek soproni *Braun Adolf* locsmándi főesperesnek mosoni, dr. *Giesswein Sándor* pápai főesperesnek locsmándi és Nagy Antal iskolás kanonoknak rabaközi főesperessé való fokozatos előléptetését jóváhagyván, akként megüresedett kanonokká és pedig a komáromi főesperességre *Varga János* tiszteletbeli kanonokot és kisebb papnevelő intézeti igazgatót, a pápai főesperességre dr. *Baics Lajos* nagy-ozkeni plébánost és az iskolás kanonokká *Russek Antal* győrnádvárosi plébánost *Horváth Lajos* győrujvárosi plébánost és *Polgár Ferenc* egyedi plébánost a győri székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává. *Páder Rezső* horpási plébánost a soproni társaskáptalan prépostjává, továbbá ugyanazon káptalanban *Dommanovich Ferenc* érkanonokot olvasó, dr. *Zehetbauer Ottó* kanonokot éneklő, *Szótz Károly* nagy-höllányi plébánost érkanonokká *Kovács Ignác* peresznyei plébánost pedig kanonokká kinevezte.

— **A martiniquei áldozatokért.** A martiniqueiek felségelyezésére a Budapesti Újságírók Egyesületéhez ma a következő adományok érkeztek: szamosújvári püspöki iroda 20 korona, Hóság Anna urnő (Budapest) 10 korona, Anonymus (Budapest) 10 korona. A mai gyűjtés 40 korona. Hozzáadva a tegnapi kimutatott 5452 korona 64 fillért, a gyűjtés eddigi eredménye 5492 korona 64 fillér. A kegyes adományokat kérjük a Budapesti Újságírók Egyesületéhez (Kerepesi-ut 17.) küldeni.

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a királyi illoki *Krajcsovicz Ottó*, a horvát-szlavon-dalmát országos kormány belügyi osztályfőnökének másodosztályú vaskorona-rendet adományozott. A hivatalos lap mai számában megjelent királyi kézirat kiemeli, hogy *Krajcsovicz Ottó* sokoldalú, kiváló és sikeres tevékenysége elismerésül kapta a királyi kitüntetését.

— **Elégét műtárgyak.** Párisból jelentik hogy tegnap este gróf *Potocki* lakásán tűz támadt, amely sok értékes képet és műtárgyat elpusztított. Mivel a gróf nincs Párisban, a kárt nem tudják pontosan megállapítani; az elhamvadt tárgyak értéke azonban hozzávetőleges számítás szerint is meghaladja az egy millió frankot.

— **Letartóztatott kivándorló.** A bécsi rendőrség megkeresésére, mint nekünk jelentik, *Mühl József* magyarországi születésű 21 éves bádogos leányt partszállásakor New-Yorkban letartóztatták. Az a gyanú terhelte, hogy *Hagenauer József* nevű távollal rokonával együtt ő követte el az utóbbi időben gyakran előfordult betöréseket néhány ékszerésznél. A bécsi rendőrség értesítette a new-yorki osztrák-magyar konzulátust mire a megérkező Mühl nem engedték partszállani és letartóztatták. Ez az első eset hogy a körülményes kiszolgáltatási eljárást megelőzők.

— **Rendőrtiszviselői párba.** *Szentkirályi Béla* rendőrtiszviselő és *Kánitz Géza* ügynök ma délután kardpárbajt vívtak a Fodor-féle vívtőreben. A párbajban, amelyre egy nyilvános helyen történt összehívást adott okot, a rendőrtiszviselő sulyos vádaskapott a jobb alsó karjára. *Szentkirályi* segédei voltak: dr. *Boda Dezső* rendőrkapitány és *Bockelberg Ernő* rendőrelőlegyelő, *Kanizsot* pedig dr. *Papp Zoltán* országgyűlési képviselő és *Fellner Károly* magánzó képviselték.

— **Református lelkesek értekezlete.** A pesti egyházmegyei ev. ref. lelkesek tegnap délután Szadán egyházmegyei értekezletet tartattak, amelyen több lelkes és nagyszámú érdeklődő közönség vett részt. Az értekezleten az elhunyt *Szántó János* esperes felett *Földváry László* lelkes tartott emlékbeszédet. Ezután *Hamur István* teológiai tanár az egyházi adózás kérdéséről értekezett, melynek alapján kimondattak, hogy a percentuális adózást tartja a leghelyesebbnek és ebben a tárgyban az egyházkerületi lelkesi értekezlethez feliratot intézett. Az értekezlet enőkeiül újabb 3 évre *Petri Elek* teológiai tanárt és *Mády Lajos* esperest választották meg. Értekezlet után a résztvevők *Csiléri Lajos* szabadosi lelkes házánál oszonnára gyűltek össze.

— **A szentsír „harosai.”** A *Frankfurter Zeitung* jelentik Konstantinápolyból: A tizenhat görög orthodox szerzetes ellen indított per főtárgyalása július 11-én kezdődik. Tudvalevőleg azzal vannak vádolva, hogy a szentsír templomában Jeruzsálemben német és irancia ferencndi szerzeteseket tetleg megtámadtak és megsebesítettek. Az idegen szerzeteseket konzuljaik jelenlétében fogják kihallgatni.

— **A berlini Wolff-ügynökség** a következőket jelentik Jeruzsálemből: A német és olasz ferencndi szerzetesek, akiket 1901. november negyedikén a görög-ortodox szerzetesek és világiak megtámadtak, a német és olasz konzulatus támogatásával büntető jeljelentést tettek a támadók ellen. A jeruzsálemi büntető bíróság a helyett, hogy a panasznak helyt adott volna, a ferencndieket helyezte vád alá a konstantinápolyi német nagykövetség részéről tett lépések következtében az itteni kormányzó a porta rendeletére megsemmisítette a német ferencndiek ellen hozott ítéletet.

— **Mozgalom Neriman khán ellen.** Még nem ment feledésbe az a botrán, amelynek hőse Neriman khán bécsi perza követ, akinek a rendjel-szedelgéséről interpelláció is volt az osztrák parlamentben. A vállalkozó szemlémű khán tudvalevőleg megígérte báró *Schossbergernek* is, hogy nagyobb összegért megszerzi neki a Lipót-rend lovagkeresztjét. Most az a hír érkezik Bécsből, hogy a Lipót-rend és a vaskorona-rend tulajdonosai közül többen elhatározták, hogy Neriman khán ellen, aki tudvalevőleg mindkét rend lovagja, megindítsák a becsülettanús eljárás. Elhatározásukat azzal okolják meg, hogy a rend statutuimai szabatosan megkövetelik a *lovagias magatartást*. Ez az első eset Ausztriában, hogy a rendjelek tulajdonosai együttesen tiltakoznak ilyen ügyben.

— **Sikkasztás a párisi egyetemen.** Párisból szenzációs sikkasztás híre érkezik. Az orvosi egyetem pénztárnokát, *Imanville* letartóztatták, mert évenként az eikkasztotta a tanárok fizetését. Már ezelőtt két esztendővel rájöttek, hogy 12.000 frankot eikkasztott, de akkor az egyetem titkára, *Putin* tanár sajtójából fedezte az összeget. *Imanville* megmaradt hivatalában, de a sikkasztás még nagyobb mértékben folytatta és egy esztendővel ezelőtt 46.000 frankot tett az eikkasztott összeg. *Putin* titkár újra lefizette az összeget, de a pénztáros még ezután is folytatta a sikkasztást és tegnapelőtt 80.000 frank hiányt fedeztek föl pénztárában. Most végre letartóztatták a pénztárost, a titkárt pedig elmozdították állásából.

— **Elhunyt egyetemi tanár.** *Prágából* táviratozzák, hogy *Sajarik Adalbert* egyetemi tanár tegnap 73 éves korában ott meghalt. *Sajarik*, aki a prágai egyetemen a kémia tanította, Magyarországon, Újvidéken született. Fia volt *Sajarik Pálnak*, a híres szláv tudósak, az újvidéki szerb gimnázium volt igazgatójának.

— **Újabb német bankbukás.** A német birodalomban folyvást napirenden vannak a bankbukások. Mint a *Localanzeigernek* Stuttgartból jelentik, a *Brauning* Vilmos-féle régi túbingeri bankház megszüntette fizetéseit. Tulajdonosát, *Brauning Jenőt* állítólagos sikkasztások miatt letartóztatták. A passzívák 1½ millióra rúgnak, míg az aktívák csak 50.000 márkát tesznek ki.

— **Áthelyezések a rendőrségen.** A főkapitány előterjesztésére érkező áthelyezések történetek a fővárosi államrendőrségnél. Tegnap érkezett le a belügyminiszteri végzés, amely a következő áthelyezéseket tartalmazza: *Boda Dezső* V. kerületi kapitányt a központba helyezik, hol a közigazgatási osztály vezetője lesz. *Máltás Hugó* rendőrtanácsos, aki eddig vezette a közigazgatási osztályt, az I. kerületi kapitányságának vezetője lesz. *Jeszenszky Gelért* az I. kerületből a központba jön, *Kolostyáry Gyula* rendőrtanácsost pedig az újpesti kapitányság vezetésével bízták meg. *Gyalokay Lajos* rendőrtanácsos, az újpesti kapitányság vezetője az V-ik kerületet veszi át.

— **Kivándorlók csalódása.** Az történt, ami már olyan sokszor megesezt, hogy Amerika nem bizonyult vérmes reményeket megvalósító ígértétföldjének, hanem azok temetőjének. A minapiban visszaérkezett haza, *Liptómegeyebe*, tengerentúlról egy csapat tót ember. Megjárták Amerikát, ahova természetesen nagyhangú csábításokra mentek ki s ugyancsak örültek, hogy sok keserves viszontagság után végre otthon érezték magukat. Bizony megtépdzva, rongyosan, kiéhezve kerültek vissza szülőföldjükre, s még áldhatják jó sorsukat, hogy mindjárt akadt is munkájuk azon a földön, amelytől hűtlenül elfordultak. Annyi bizonyos, hogy egyre többen vannak azok a kivándorlók, akik csalódottan jönnek vissza küzdelmes életű, de szép Magyarországra, s gazdagabbak lesznek azzal a tapasztalattal, hogy az életért olykor mindenütt meg kell szenvedni és inkább túrellemmel kell bevárni itthon a sors jóra való fordulását, mint könnyelműen bizonytalan kalandokba bocsátkozni.

— **Eltűnt működőrüs.** A rendőrségen bejelentették, hogy *Hadler János* frankuriti születésű 22 éves nőden működőrüs szombat este óta eltűnt a Dob-utcz 63. szám alatt levő lakásáról, ahol albrétben lakott egy szabad családjánál. Ismerősei azt mondják, hogy *Hadler* szombaton még felvette 36 koronányi heubérét. Szombat este egy csomó ismerősével egy dob-utcai kocsmában mulatoit s vasárnap reggel egy pálinkamérésben látták utoljára, ahol egy ismeretlen elzúllott külsejű, fehér vászonadrágot, fekete lüsterkabátot és flanel-inget viselő fiatalemberrel ivott együtt. A pálinkamérő hallotta, hogy az ismeretlen Budára hívta *Hadlert*, hogy ott mulassanak tovább. A szerencsétlen embernek azóta nyoma veszett. A rendőrség azt hiszi, hogy az ismeretlen csavargó valahol Budán meggyilkolta *Hadlert* s a holttestét eltüntette. Az eltűnt ember középtermetű, erős, arca hosszas haja világosvörös, bajusza tömött, vörös, szeme sűrű. Beszél németül, franciául és angolul. Fehérkockás, hamuszínű ruhát, fekete puha kalapot és sárga félcipőt viselt.

— **Tantgyi kinevezések.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Réz Soma* zombori állami főgimnáziumi, *Mály Nándor* soproni állami főreáliskolai, *Jakab Géza* nagyzebeni állami főgimnáziumi, dr. *Szántó Kálmán* kecskeméti állami főreáliskolai, *Jaskovits Ferenc* balassa-gyarmati állami főgimnáziumi, *Laczó Károly* debreczeni állami főreáliskolai, dr. *Kiss Endre* pancsovai és dr. *Székey István* nagyzebeni állami főgimnáziumi, *Markovics Sándor* győri állami főreáliskolai, *Andor Tivadar* budapesti I. és Szkuzevics *Kornél* VII. kerületi és *Vilim Ferenc* lugosi állami főgimnáziumi, *Janell József* verseczi és *Bajzáth Lajos* egri állami főreáliskolai, dr. *Schmidt Márton* budapesti I. ker., *Berecz Sándor* szentesi, *Hortobágyi Zsigmond* és *Javorik János* pancsovai és *Bakos János* budapesti VIII. kerületi állami főgimnáziumi, *Sztrójnay Lajos* aradi és *Gáspár Károly* székesfehérvári állami főreáliskolai, *Koválik József* szolnoki, *Gurmesovits Lajos* nagybányai, *Gégh Gyula* fehértemplomi, dr. *Temesváry János* szamosújvári és *Bulyovszky Sándor* munácsai állami főgimnáziumi, dr. *Butorka Száva* és *Takács Gyula* verseczi állami főreáliskolai, dr. *Káplány Antal* nagybányai állami főgimnáziumi, *Kobzi János*, a győri tankerületi főigazgatójának szolgálatára alkalmazott állami középiskolai és *Tóth Márton* budapesti VIII. ker. állami főgimnáziumi, *Binder Jenő* brassói állami főreáliskolai, *Szalay Jenő* nagyikindai állami főgimnáziumi, *Horvát Rezső* soproni és dr. *Barabás Abel* temesvári állami főreáliskolai, *Jancsó Géza* nagykálói állami gimnáziumi, *Greguss Imre* és *Richter Rezső* budapesti VIII. ker. állami főgimnáziumi, *Arnhold Nándor* pécsi állami főreáliskolai, dr. *Mayer György* zsolnai állami főreáliskolai, *Pogány Kornél* debreczeni állami főreáliskolai, *Lipóczy Keczer Géza* makói, *Gruwald Miksa* losonci állami főgimnáziumi, *Kassai Nándor* nagykálói állami gimnáziumi, *Endrei Ákos* kaposvári állami főgimnáziumi, *Halmos Béla* verseczi állami főreáliskolai, dr. *Kocsis János* kaposvári állami főgimnáziumi, *Bóbita Endre* kassai állami főreáliskolai, *Dömötör János* szamosújvári állami főgimnáziumi, dr. *Kálmán Miksa* pécsi állami főreáliskolai, *Galál Mózes* budapesti VI. ker. és dr. *Zimányi József* I. ker., *Strauch Béla* nagyzebeni állami főgimnáziumi, *Tóth István*, a fővárosi tankerületi főigazgatójának alkalmazott állami középiskolai, *Nemes János* lugosi, dr. *Simsay Lajos* győngyösi és *Szentimrey István* fogarasi állami főgimnáziumi, dr. *Kálnay Adolf* szegedi, *Simon Béla* pécsi és *Schwicker Alfréd* pozsonyi állami főreáliskolai, *Máté György* lugosi, *Pétery Lajos* pancsovai, *Ficsór József* szolnoki, *Diétz Lajos* budapesti VI. ker. és *Gál Kálmán* fehértemplomi állami főgimnáziumi, *Petri Gyula* nagyváradi állami főreáliskolai, *Major Károly*, győngyösi állami főgimnáziumi, *Koválik János* verseczi állami főreáliskolai, *Krisztian István* szentesi, *Kartner Ferenc* temesvári, *Keil Alajos* budapesti VI. ker. és *Káldor Ágost* temesvári, állami főgimnáziumi, *Gerecz Károly* sümegi állami reáliskolai, *Rittinger Antal* zombori, *Szántó János* kaposvári, *Baumgartner Alajos* budapesti I. ker. főgimnáziumi, *Karvasi Lajos* verseczi, dr. *Cseréy Adolf* éri és *Alvinczy Sándor* nagyváradi állami főreáliskolai, *Héber Bernát* budapesti VIII. kerületi, dr. *Mahler Miksa* erzsébetvárosi, *Molnár Albert* makói, dr. *Gyulay Ágost* budapesti I. ker. állami főgimnáziumi és *Paál Géza* kecskeméti állami főreáliskolai rendes tanárt, mindöket jelen minőségében; továbbá *Koválik János* trsztenai kath. alginmáziumi, *Homa Gyula* eperjesi és *Laky István* pozsonyi kath., dr. *Jenser Mihály* nagyváradi kath., dr. *Friml Aladár* beszteczerebányai, dr. *Laudon István* ungvári, *Schöber Emil* szatmári, *Bakó István* beszteczerebányai, dr. *Fodor Gyula* szatmári, *Varga Mátás* újvidéki, *Jakobi Dezső* eperjesi, dr. *Fechl János* szatmári, *Mazuch Éde* és *Koválczy Rezső* ungvári, dr. *Körösy Gyula* eperjesi, *Krompáczy Béla* szatmári, *Balog Péter* budapesti II. kerületi, *Molnár János* újvidéki, *Filóp Árpád* ungvári és *Besze Mihály* újvidéki kath. főgimnáziumi tanárt, jelen minőségében és állomáshelyén megahgyva, a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába nevezte ki.

— **Robbanás egy gőgpárban.** *Barmenből* jelentik, hogy ott a *Rittershausen* nevű városrészben lévő városi gáztelep ma délelőtt egy kátránykazan szétrobbant. A robbanás három embert megölt, kettőt súlyosan megsebesített.

— **Vihar és jégeső.** Az a vihar, amely tegnap délután pusztított a fővárosban és környékén, az egész országban végigvonult. Zala-Egerszegén tegnap délután egy negyedórától tartó jégeső volt, amely az egész vidéket tönkretette. A virágzott szőlőkben alig van ép levél. A gyümölcs a sárban hever; a gabona hasznavehetetlenné vált. Sok község az inszég szelérére jutott. — **Csongrádon** tegnap este 7 óra tájban porlelőhöz szélvihar kerekedett. Utána egy óráig tartó eső esett, amely jótékonyan hatott a vetésekre. A buza mindenütt szépen fejlődött és holdanként 6—8 mm.-t hoz. **Szent-Gothárdon** tegnap délután két órákor óriási vihar és tíz percig tartó jégeső, majd felhőszakadás volt. A szent-gothárdi járás nyugati részén, egészen be Stájerországba minden vetés víz alatt van. A *termés tönkre van téve.* Este nagy kód ereszkedett le. Ma reggel a levegő rendkívül lehült. Erős északi szél fu. — **Makó** ról jelentik, hogy az időjárás rendkívül kedvező és a gazdák jó reménnyel néznek az eredmény elé. Tegnap este nagy szél volt és a levegő erősen lehült, de semmi kárt nem okozott az utána jövő csöndes eső.

— **Halálozás.** **Kratemann** Gusztáv, az Országos Képtár nyugalmazott igazgatója, **Kratemann** Ede ügyvéd ötéves atyja, június 29-én Tepliczen 91 éves korában meghalt. **Kratemann** hosszú ideig volt az Országos, akkor még Eszterházy-képtárnak igazgatója és mintegy húsz évvel ezelőtt ment nyugdíjba, amikor néhai **Felszky** Károly lépett örökébe. Temetése július 1-én ment végbe nagy részvét mellett Tepliczen, ahol a katolikus temetőben levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Összeülték a tehervonatok.** **Temesvárról** jelentik, hogy az éjszaka félegykor Valkány és Oroszlamos állomások között a 763. számú tehervonat a nagy szélviharban beleütközött az előtte menő 743. számú tehervonatba. Az összeütközés folytán **Papp** József fékezéssel meghalt. A második tehervonat részben szétrombolódott és a sínpari is megrongálódott, úgy hogy az összes budapesti vonatok négyóránál később érkeztek Budapestre. A két tehervonat Temesvárról szabályszerű időközökben indult el. A vasúti igazgatóság bizottságot küldött a szerencsétlenség okának kiderítésére.

— **Elpusztult vármegyeház.** **Székességrekről** jelentik, hogy Torontál-vármegye Nagyháza ma délelőtt leégett. A tűz reggel kilenc órákor keletkezett az épület jobb szárnyán, az alopán lakása fölött és a nagy szélben gyorsan terjedt. A tetőnek nagyobb fele hamarosan leégett, a díszterem boltozata beszakadt, és az épület tornya is ledőlt. A tűzoltóság gőzteskendője és erős munkája pár óra alatt gátat vetett a tűz terjedésének. A tűzoltók és az ottlábán segítségükre siető katonák közül sokan apró sérüléseket szenvedtek. A *kár körülbelül nyolcvanezer korona.* A tűz alkalmat a vízvezeték rezervóráját télen a fagy ellen védő üreztörvényekben keletkezett, amely valami okból meggypuadt.

— **Orosz vasúti szerencsétlenség.** Eydikunnenből, az orosz határról jelentik: A tegnap délután fél 5-kor esedékes pétervári gyorsvonat több mint 11 órai késéssel ma reggel érkezett ide. A késés oka nagy vasúti szerencsétlenség volt. A gyorsvonat **Gacsina** mellett összeütközött egy kővonattal. A gépvázat, egy fűtő és több utas életét veszítette, több mint 60 utas súlyosan megsebesült.

— **Dunába esett emberek.** A tegnapi szélviharban több ember járt szerencsétlenül a Dunán. **Bollák** Józsefiné, született **Gyorgyovics** Katalin bogdáni lakos az éjszaka a központi vásárcsarnok előtt a Dunába esett. **Arzenovics** János hajós azonban utána evezett és még élve kimentette. — **Simon** Albert fillopszálási születésű negyvennégy éves napszámos **Eggenhoffer** Józsefnek **Berta** nevű hajójáról fordult a Dunára, azonban ő maga kiszórt a partra. — A Bomba-téren horgonyzó 803. számú uszályhajóról egy ismeretlen munkásember esett a Dunába és elmerült. A hajón hátrahagyott egy kopott munkáskalapot, egy kék zsebkendőt, egy lányulú bioskát és egy gyűlésskatulyát.

— **Vesszedelmes betörők.** **Szigetvárról** táviratozzák; **Somogy-Szent-Lászlón** tegnap este betörők jártak, akiket elriasztottak és **Romic** bíró két szomszédjával üldözte őket, utól is érték s elfogták az egyiket, **Patrics** Istvánt. Az elfogott betörő késsel összeszurkálta üldözőit, míg másik társa rájuk lőtt. **Romic** bíró élesveszélyes sebeket kapott.

— **A kereskedelmi akadémia kibővítése.** A budapesti kereskedelmi akadémia építészeti végrehajtó-bizottsága ma **Schweiger** Márton elnöklésével tartott ülésében határozott az intézet épületének kibővítése érdekében tartott szűkebb körű ajánlati verseny eredményéről. Az építés munkálatait a legközelebbi napokban kezdik meg.

— **A népszótás új formája nyitja ki** a Budapesti székességi takarékszövetkezet meghonosított, azaz, hogy tizenhat éves övtársulatokat alakít a takarékoság fejlesztés céljából. A hosszabb időre szóló periódusban való kötelező takarékoskodás nagy mértékben helyettesíti a biztosító-intézetek célját; az intézkedés előnye, hogy a periódus folyamata alatt elhalmozó tag fizetési kötelezettsége megszűnik, örökösei a periódus végével ugyanannyit kapnak ki az üzletésükre, mintha a tag fizetéseit teljesítette volna.

— **Cigányzene a Telefon Hirmondóban.** Ma esti cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előfizetőnek a Telefon Hirmondó. Nyolc órákor megszólal a

Hirmondó *riadója* és ki sem mozdulva otthonról, pompás cigányzenével hallhatnak az abnonensek egészen 11 óráig. E cigányzene-átviteli az Emke-kávéháznál közvetíti a Telefon Hirmondó. B zenéitvel azonban megszokott szonved 3 óra 15 percek, mikor a külföldi töredézarulatokat olvastatja fel a beszélő újság és fél 10—10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek feloalvasása van napirenden.

Az ékszerész gyilkosa.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 3.

Minden kétséget kizárólag kiderült immár, hogy a szerencsétlen **Erdei** Sándort, az öreg házaló-ékszerész egyedül fojtotta meg **Petró** Gyuláné s kegyetlen munkáját a feldarabolást is egymaga végezte a holttesten. Az elvadult lelkületű asszony, — aki különben egészen megtört a rendőrség fogházában — maga is ezt erősítette letartóztatása óta, de különben a körülmények is amellett szólnak, hogy az ő lelkét terheli a szörnyű bűntény s kivüle senkinek sem volt része abban.

Petró Gyuláról, az elvetemedett asszony férjéről, akit a rendőrség tegnap még gyanúsított a bűnreszeséssel, kiderült, hogy teljesen ártatlan és semmit sem tudott felesége bűnéről mindaddig, amíg a rendőrség előtt el nem mondták neki. Különben a mai napnak egyetlen fontos motívuma az, hogy jelentkezett a rendőrség előtt az a másik napszámos is, aki a már tegnap jelentkezett **Serkovics** József számmal együtt cipete át a holttestet magában rejtő gyermekkoosít a **Ferdinánd-hidon**. A rendőrség különben az elvetemedett asszonyt holnap már át is adja a vizsgálóbíróknak, mert kétségtelen, hogy ninosenek bűntársai.

(A gyilkos asszony.)

Petró Gyuláné az éjszakát a főkapitánysági épület II-ik emeletén levő 5-ik számú cellában töltötte, amelyben előtte már sok nevezetes embernek adott pár napra szállást a rendőrség. Ebben a cellában lakott **Takács** Zoltán, **Kortovszky** lovag és több más jeles gazember, akiknek viselt dolgai azonban koránt sem keltettek olyan érdeklődést, mint **Petró** Gyuláné ügye. A gyilkos asszony — akit a tegnapi kihallgatás nagyon megviselt — az egész éjszakát ébren töltötte cellájában s többnyire fel s alá járkált a szűk helyen és sirt.

Ma délelőtt tíz óra tájban vezették elő cellájából s újra kihallgatták a gyilkosság részleteire nézve. Ujra megmaradt abbéli állítása mellett, hogy nem tervezte előre a gyilkosságot és nem volt rablási szándéka. Az öreg házaló-ékszerészt megfojtotta és átcipelte a beszélő kis szobába, ahol elrejtette a holttestet. Csak délután — amikor a férje és lakói elmentek hazuról — jutott észébe, hogy ha már ugyis megölte az öreg embert, megnézi, ninose pénz a zsebében. Ott óra tájban kutatta csak ki a meggyilkolt ember zsebeit. Kivette a tárcáját és kiválogatott néhány szebb ékszert, a többi pedig bent hagyta az öreg ur zsebében. Időközben már megérlelődött benne a gondolat, hogy a holttestet földarabolja, mert nem lért volna el különben a gyermekkosarban. A nagy konyhakéssel látott a szörnyű munkához, de mivel nehezen ment, elvett egy nagy fadarabot és azal verté be a csontokba a kést.

Röviden már elmondtuk a rablógyilkos múltját. **Atya** szentelvi **Bartók** Sámuel tekintélyes vagyonnal rendelkező földbírókosa a Gümörvármegyében levő **Felső-Szuhán**; anyja családi neve pedig **Barna** Zeuszánna. Az öreg **Bartók** Sámuelnek kilenc gyermeke van. **Petróné**nak hat néne közül négy földbírókoshoz ment feleségül. Egyik nővére, **Júlia**, férjével, **Deme** Zsigmonddal Amerikába költözöködött s ma is ott lakik. Teréz nevű néne Budapestben van férjével **Bodon** Károly asztalosmesternél, akinek a Szondy-utca 54-ik szám alatt háza van.

Bartók Eszter 12 esztendőskorában került a fővárosba **Bodoné**khöz, akik iskolába járatják és jó nevelést adtak neki. Mikor már telserdült, betegeskedő nővére helyett ő vezette a háztartást. Sógora műhelyében ismerkedett meg férjével, **Petró** Gyulával. A tisztességes munkásember megszerette s ezelőtt négy esztendővel feleségül vette. Házasságukból két gyermekük származott, a hároméves **Gábor** s az egyesztendőskor **Boriska**.

(A gyanúsított férj.)

Petró Gyuláról, a gyilkos asszony férjéről, kiderült, hogy semmi része nincs a borzalmas bűntényben s azért az éjszaka két órákor már elbocsátották. A szerencsétlen ember — akit minden ösmérőse mélyen sajnál — felesége vigyázatlansága miatt jutott a csávéba, amelyből csak nagy nehezen tudott kiszabadulni.

Elmítettük már, hogy a rendőrség komolyan gyanuba fogta **Petró** Gyulát. A detektívek tegnap délután két óra tájban mentek érte az Óvoda-utcai Rózsalyé asztalostelepre. Eppen munkában volt, amikor kér-

déseket intéztek hozzá a detektívek. Ezekre a kérdésekre nyugodtan felelt **Petró**. Mikor azután felszólították, hogy kövesse őket a főkapitányságra s felvette a kabátját, az egyik titkos rendőr észrevette, hogy **Petró** kabátjának a karján vérfoltok vannak. A detektívek csak bent, a főkapitányságon mondta el ezt a dolgot a vizsgálót vezető Király fogalmazónak, aki kérdőre vonta ez iránt a szerencsétlen embert.

Petró elmondta, hogy kedden este — amikor hazament — öibe vette egyéves kis leányát. Amikor letette a kis apróságot, észrevette, hogy valami sötét folt támadt a kabátja karján. A felesége is meglátta ezt:

— Vesd le csak a kabátodat, — unszolta, — a kis **Boriska** bepiszkolt.

Ő — ugymond — nem is vette szemügyre a foltot. Felesége — míg ő aludt — szappannal kimosta a kabát ujját, de a foltok nem mentek ki jól. Csak most tudja, hogy a **Boriska** szoknyája véres volt és bevérte a kabát ujját is.

Erre a körülményre nézve természetesen kihallgatták **Petrónét** is. A gyilkos asszony éppen úgy adta elő a dolgot, mint a férje s elmondta, hogy míg ő a holttestet darabolta a padlón, ártatlan kis leánya ott játszadozott a holttest körül s a kiömlő, félig aludt vértől piszkos lett a kis **Boriska** ruhája.

(A második napszámos.)

Elmítettük, hogy többen látták kedden este a **Ferdinánd-hidon**, amint a holttestet magában rejtő gyermekkoosít két ember vitte át a hidon. Az egyik ember már tegnap este jelentkezett a rendőrségen **Serkovics** József napszámos személyében. Eleinte azt hitte a rendőrség, hogy ez a két ember bűntársa volt **Petrónénak**; most már azonban bizonyos, hogy csak egyszerűen felfogadta őket a gyilkos asszony, hogy a kocsi vigyék egy darabon.

Ma délelőtt jelentkezett a másik napszámos is, **Szemes** László. Ugyanugy mondta el a **Ferdinánd-hid** dolgot, mint **Serkovics**. Megkérdezte tőle a rendőrfogalmazó:

— Hát nem vették észre, hogy mit cipelnek a gyerekkoosiban?

— Kérdezte, de az asszony azt mondta, hogy drága edények vannak benne. Nekem ugyan mindjárt gyanusnak tűnt föl a dolog, mert nem hallottam csőrömpölést, de hát a szegény ember nem sokat törődik az ilyen gyanuval, ha megfizetik. Azután meg — mikor egyszer megpihentünk s a szél hússzagot hajtott felém, az igazat megvallva azt hittem, hogy a ténsasszony húst csempészett át a vámon.

Elmondta még hogy reggel egy pálinkamérésben mondták neki, hogy keresik a kocsi szállító embereket s ezért jelentkezett azonnal a rendőrségen.

(**Petróné** törzslapja.)

Kiss Árpád a rendőrség nyilvántartási főnöke ma délelőtt maga elé kísértette **Petrónét** s teljesgyezve személyazonosságát, törzslapot készített róla. E szerint személyeírása a következő:

Petró Gyuláné született **Bartók** Eszter, s született **Felső-Szuhán**, Gümörmegyében 1879. október 10-én; nagysága 161 centiméter, termete sovány, nyulánk, arca tojásdad, kissé kiálló polcaosontal, haja barna, szemöldöke barna, szeme nagy sárga.

A nyilvántartási főnök ezután bevitte **Petróné** a detektívek szobájába, ahol az érdekes asszony megismerkedésére összegyűjtötték az összes detektíveket. A detektíveknek elmondták, hogy **Petróné**nek olyan arca van, hogy már tíz lépésről lerínak róla a gonosz indulatok. A gonosz asszonyt dél felé visszakísérték cellájába. Annaira ki volt már merítve, hogy lerogyott az ágyára s egyszerre mély álomba merült.

Délelőtt a rendőrség még kihallgatta **Leiser** Mátýánét, az Aradi-utca 64. számú ház házmesterének feleségét, valamint mind aukat, akik közlebről ismerték a gyilkos asszonyt s látták, mikor kedden este kitolta a gyermekkoosít a házból.

(Ugy sem élek sokáig!)

Az elvetemedett asszonyt ma délután két óra tájban hallgatta ki utóljára **Koródy** rendőrfogalmazó. Szinte haragos volt, mikor a rendőrök mély álmából felkeltették. Mikor a fogalmazó elé került, hangos zokogásban tört ki. A kihallgatás jelentéktelen dolgokra nézve történt. Mikor a fogalmazó visszakísértette cellájába, távozóban így szólott **Petróné**:

— Nagyságos ur, ugy sem élek már sokáig!

Ebből a kijelentésből azt következtetik, hogy öngyilkosságra gondol s ezért — bár az első pillanattól kezdve figyelmesen őrzik — újra megmozdítják s elvették tőle mindent — még a cipőjének a fűzőjét is — amivel megkísérelhetné az öngyilkosságot s e rendelőre, hogy még szigorubbant őrzek. Most két rendőr őrködik a cella előtt s egyiknek állandóan be kell nézni a cella vasrácsán.

Petrónét még ma át akarták kísérni az ügyész-

séghez, de azután holnapra halasztották az átadást, mert még ki kell hallgatni egy némely dologra nézve.

A detektívek ugyanis ujabbán megtudták, hogy a gyilkos asszony tegnap délelőtt — bár nála volt az Erdeitől elrabolt pénz, egy aranygyűrűt elzalogosított az ékszeresztől elvett tárgyak közül egy aradi utcai zalogházban. Három forintot kapott a gyűrűre. Szinte érthetetlen, hogy miért tette ezt, mikor az elrabolt 800 forintból kifizetett mintegy 25 forint adósságot a hentesnek, mészárosnak, fűszeresnek s egy asszony-ismerősének is megadta kilenc forint tartozását.

Petroné délután és este nyugodtan aludt a céljában. Holnap délelben már az ügyészség foglya lesz a rablőgyilkos asszony.

(Az áldozat temetése.)

A meggyilkolt Erdei Sándor ékszerész temetése holnap, pénteken délelőtt 1/2 órák lesz az új zsidó temető halottasházából.

A páris-bécsi automobil-verseny.

Budapest, július 3.

A Magyar Automobil-Klub meghívására holnap, július 4-én pénteken mintegy ötven automobilon érkeznek Budapestre azok a francia automobilisták, akik résztvettek a páris-bécsi versenyen. Az indulás Bécsben reggeli 7 órák lesz. A kirándulókat gróf Esterházy Mihály, a klub társelnöke, báró Born Frigyes és gróf Wimpfen Szigríd vezetik. Az ut Pozsony határán át Győrön és Vörösváron keresztül megy Budapestig. Az útvonalba eső községekben gróf Szápáry enikő intézkedésére mindenütt zászlós és jelvényes emberek mutatják az utat az idegen turistáknak. Pozsony határán a városi hatóság üdvözi a kiránduló társaságot. Győrött a vasuti vendéglőben Pollák Gyula, a klub háznagyja és a klub kiküldött tagjai ebédelt várják a keresztülvonuló automobilistákat. A biztonsági intézkedések az egész úton meg vannak már téve. Községekben keresztül a legkisebb sebességgel vonulnak az autók, melyek a szabad útvonalon is mérsékelt gyorsasággal haladnak.

Budapesten a kirándulókat nagy és ünnepélyes fogadtatásban részesítik.

A vendéglátó automobil-klub meghívta erre az alkalomra a kereskedelmi miniszteriumot a magyar államvasutak igazgatóságát, a francia főkondukt, Budapest székesfőváros főpolgármesterét és polgármesterét. A hivatalos fogadtatás a városi iparcsermokban lesz. A magyar automobil-klub tagjai élükön gróf Szápáry Pál elnökkel, az óbudai várnagyok az érkezőkre, akiket saját autómobiljaikon kálauzolnak be a városba. Ezenkívül a klub főlkérésére kerékpárosok vesznek részt a kálauzolásban. Az érkező gépkocsik a Császárfürdő mellett, a Margithidon, a Lipót-köruton, a Váci-köruton és Andrássy-uton vonulnak ki a városi iparcsermokban, ahol a kocsikat elhelyezik és kiállítják. Ez a kiállítás három napig látható egy korona belépődij mellett. Klubtagok tagsági jegyeikkel tekinthetik meg a kiállítást, melyben a versenyző gépkocsikon kívül egyes gyárak kocsijai és az autómobil-sportba vágó cikkek lesznek láthatók.

Az érkezés valószerűleg délután 5 óra felé lesz.

Az iparcsermokban ünnepélyes fogadtatás lesz. A klub elnöke, igazgatósága és választmánya, valamint a meghívott előkelőségek és a közönség a Marsseillaise zenéje mellett fogadják az érkezőket. A vendégek az iparcsermkből szállásaikra mennek. Este 7 órák a vendégek, valamint a külön meghívottak ismerkedési estélyre gyűlnek egybe a városi Gerband-pavilonban.

Másnap 6-én kirándulás a Svábhegyre. A francia vendégek, a klub tagjai és a meghívottak a fogaskerekű vasut alsó állomásánál találkoznak. A fogaskerekű vasut igazgatósága különvonatot bocsát a kirándulókat rendelkezésére. A vonat a Marsseillaise és a Himnusz zenéje mellett megy föl a hegyre. A zenét katonazenekar szolgáltatja. A vonat 11 órák indul. Erkezésük után a vendégek a nagy szállodában dejeunerhez ülnek. Ezután kirándulás következik a Széchenyi-hegyre és a Normafához. Innen a vendégek visszatérnek a fogaskerekű felső állomáshoz, ahol egy ideig a térenét hallgatják, azután hazatérnek. Este 8 órák disz-ebed a Gerband-pavilonban, melyet az elnökség rendez. Az automobil-klub tagjai kívül meghívottak és a vendégek vesznek részt ezen a disz-ebeden, melyen cigányzene játszik és egy előkelő férfi-dalárda hangversenyez. Diner után egytíz órára kirándulás Ós-Budavarába, ahol a vendégek tiszteletére nagy fogadtatás lesz. Ez alkalommal a klub elnöke és a martiniquei áldozatok javára egykoronás sorsjegyekért kisorsol egy Peugeot-féle nagy gépkocsit.

Július 6-án délelőtt a város nevezetességeit tekintik meg a vendégek. Délelben ebéd a Margitszigeten, délután korzó az Andrássy-uton és Stefánia-uton. Este 7 órák a vendégek a központi pályaudvartól elutaznak Bosznia felé.

A magyar Automobil-Klub főlkéri a székesfőváros közönségét, hogy a külföldről fővárosunk és hazánk iránt való rokonszenvűktől hozzánk vezetett kirándulókat fogadja szívesen. A bevonulás ideje délután 4-8 óra közt lesz. Az útvonal a következő: Császárfürdő, Margithid, Lipót-körut, Váci-körut, Andrássy-ut, Stefánia-ut. Az Iparcsarmokba és a ki-

állításba egy koronás belépődij mellett bocsátatik be a nagyközönség.

A magyar Automobil-Klub elnöksége arra kéri jobb kerékpárosainkat, hogy holnap, 4-én reggel 10 óráig szíveskedjenek jelentkezni Bándy Józsefnél Gyár-utca 48. szám alatt azok, akik az ó-budai vámtól halandók bekalauzolni az érkező autómobilistákat. A vezetők karszalagokat kapnak. Enélkül hajtó kerékpárosokat a rendőrség nem tűr meg a gépkocsik előtt.

A magyar automobil-klub igazgatósága, élén dr. Molnár Ákos országgyűlési képviselő ügyvezető-igazgatóval, óriási tevékenységet lejt ki a rendezés körül. A sorsjátékhoz gróf Szápáry Pál és dr. Molnár Ákos kérelmére már megadta az engedélyt a pénzügyminiszter. A sorsjegyek a helyszínen lesznek kaphatók. A magyar automobil-klub tagjai és a közönség minden dologra nézve a klub helyiségében (Sándor-utca, Törley-palota) nyerhetnek felvilágosítást Reimann Gyula főtitkárnál.

Nyári élet.

I.

A légyfogó.

Minden világvárosban sötét háttérre az előkelő osztályok fényűzésének az a nagy nyomor, amelyben az alsó néprétegek ezrei szenvednek. Szinte hihetetlen, hogy mi mindent nem találnak ki azok a szegény emberek, hogy életüket tovább tengethessék! Találékonyosságuk a különböző időszakok szerint módosul és ilyenkor, kánikula idején, a nyári legyek is segítségükre sietnek.

Egy piktor, aki mostanság Rómában tartózkodott, meséli:

„Rómában az idén igen kellemes a nyár, mert csaknem szakadatlanul lengedez az enyhítő tramontana, alig van eső és egyre ragyog a napsugár. Amint egyszer egy ilyen szép napon a Porta Pia előtt sétáltam, egy fiút láttam, aki legyeket fogdosott. Hihetetlen ügyességgel husz-harminc legyet kapott el egy kézmozduattal, zsákba dugta, aztán tovább leseikedett. Nem értettem ezt a foglalatosságot.

— Mit csinálsz itt, fiu?

— Legyeket fogok, aztán eladom.

— Kinek?

— Madárkereskedőknek, aztán olyanoknak, akik madarakat tartanak, meg vadászoknak. Sok a vevőm, néhanapjára alig tudok eleget fogni. Ha nem sűt a nap, nem is jönnek elő ezek a kis bestiak. Aztán meg gyakran változtatnom kell a helyemet, mert a legyek nagyon ravaszok és előlrai vadászat után tisztában vannak a helyszel. Rám ismernek, úgy gondolok, és gyorsan menekülnek.

— De mondd, élve maradnak?

— Dehogyl! A zsákban mind megdöglenek, de azért a madarak mégis föllélik. Ha jól megy, naponta egy egész lirát is keresek.

Ekor arra a csunya olasz népszokásra kellett gondolnom, amelyet roccolonak hívnak és amely a vadászás egyik leglelketlenebb módja. Megvakítanak énekesmadarakat és ezek a kalitkában énekelve odacsatják a szabad pajtásaikat. Ezeknek a vak madaraknak fognak tápiáléku szolgálni a kis olasz legyek.

A légyfogó tovább dolgozott. Ime, egy új nyári iparág, amelyet eddig nem ismertem.

II.

A promenő.

Marienbadban már javában virágzik a fürdőszalon és a vendégek, akik a világ minden részéből odasereglenek, mostanság jól mulatnak a marienbadi Tagblatt következő apróhirdetésén:

Intelligens hölgy, aki nemtől, franciától és angolul beszél, mint promenőz felajánlja szolgálatait.

Magányos fürdővendégek tehát ezen a már nem szokatlan úton kedves és intelligens társasághoz juthatnak sőtársak számára. Mindenesetre sok szepet ígér az a biztonság, amelylyel az új szelőkötésnek az illető intelligens hölgy a nyelv szűk határain túl tette magát.

Egynemely fürdővendég, aki szociológiával foglalkozik, már megállapította, hogy itt az állandó szalonmunkások egy új taltájáról van szó, amely déli vidékre vonul, mihelyt a rideg Északon vége van a szezonnak, majd pedig a vándormadarakkal együtt oda visszatér.

A promenőzi foglalatosság feltalálása azt is bizonyítja, hogy a munkáörök differenciálása sohase sejtette fejlődésre képes; ennek a ténynek szociopolitikai jelentőségét a népesség tulszaporodásánál sokra kell becsülnünk.

III.

Dupla anélks.

A képes levelezőlapok divatja leginkább nyáron dühög. Ilyenkor mindenki anélkszel foglalkozik; vagy kapja, vagy írja, — és így nem oszda, hogy a legújabb találmány a képes levelezőlapokra vonatkozik.

Tudvalevő, hogy a zöldszínű tárgyak vörös üvegen át feketéknek látszanak, míg vörösszínű tárgyak fehéreknek tetszenek és fehérek alapon csaknem elvesznek. Megfordítva pedig: vörösszínű tárgyak zöld üvegen át feketéknek tetszenek, míg a zöldszínű tárgyak a fehérek alapon csaknem eltűnnek. Ezt a természeti tüneményt már most arra is föl lehet használni, hogy képes levelezőlapokat kétszer is telexünk, a nélkül, hogy a dupla irás olvashatatlanná lenne.

Az egész kártyát például először is vörös tintával írjuk tele. Ezután zöld tintát veszünk és, tekintet nélkül a már meglevő írásra, újra tele írjuk. Az eredmény a zöld és vörös szín tarka egyvelege, amelyet vörös és zöld üveg segédelmével a legnagyobb könnyűséggel elolvashatunk. Ha zöld üvegen át olvassuk, elvész a zöld írás, — ha pedig vörös üveget használunk, akkor a zöld írás a legnagyobb pontossággal válik ki.

Hát ennek a találmánynak nincs valami nagy praktikus találmánya; de ki talál fel jobb dolgot nyáron?

IV.

Nyári számlák.

A nyári szezon beálltával új ruhákra van szükség a elegáns urfiaknak, akik különben nem igen szeretik a szabószámlájukat kiegyenlíteni; ez az egyik igazság.

A másik pedig az, hogy a legtöbb szabó alig meri előkelőbb vevőjétől a számla kiegyenlítését követelni, mert attól tarthat, hogy ezt a vakmerőséget rossz néven veszi.

A minap egy szabóüzletben volt dolgom. Egyszerre csak beront egy elegáns fiatal ur és fölhevültén ráförmed a szabóra:

— Hiba van a számlában, amelyet nekem küldött.

— Az lehetetlen! — felelt szeliden a szabó. — Szabad kérnem a számlát...

— Négy forinttal tévedt...

A szabó összehasonlítta a számlát a főkönyv teteivel, majd bocsánatot kért:

— Igaza van, — engedelmet, — négy forintot leírok. Hogyan méltóztatott mondani: mennyit akar most fizetni?

A fiatal ur köhögött, elpirult és végül egy száz-bankót vett elő...

— Lássá, — mondá nekem a szabó, mikor az ifju künn volt, — ez mindig használ. Semmivel se lehet az embert biztosabban becsalni az üzletbe, mint ha többet írunk a számlájára. Ha egy vevőm nem fizet és nem mutatkozik, — *tulmaga számlát küldök neki.* Akkor aztán lóhalálban ide siet, hogy a számlát kiigazítsa, — és a diplomácia aztán megteszi a magáét. A legjobb azonban a dologban az, hogy nem érzi magát sértve, mint akkor, ha a számlát kifizetés céljából küldtem volna hozzá!

V.

Váljunk el!

(Rómából jelentik, hogy ott egy bizottság alakult, amely egy óriási banketten össze akarja hozni mindazokat a férjeket, akik valami okból megunták a házasságot. Ezen a banketten a bizottsági elnök alighanem a következő felkötő szót fogja mondani:)

Tisztelt urak! Bajtársak! Kollegák!

Miként a bimbóból a szép virág,

Úgy nő ki bánatomból az öröm,

Ha végignézek e fényes körön,

Mely lényesen mutatja általában,

Hogy mily sokan vagyunk slamasztikában,

Mert mint a költő mondá régi korban:

Nagy vígaszunk a bajtárs a nyomorban.

(Főlemelt hangon:)

Hanem másrésről specialiter

Azt is mutatja, hogy már merni mer

Az oly sokáig gyáva férfiszellem,

Az asszonyoknak rút önkénye ellen.

(Elkeseredve:)

Tisztelt urak! Bajtársak! Kollegák!

Izzó a nap, föllángol a világ,

És drága nőnket hűvös tenger árja

Enyelgő esőkkel karjaiba zárja,

Szelő üdíti, nyalják a habok, —

Mi meg itt ülünk, szabadult rabok.

Ilyenkor látjuk oszba, hogy manapság

A férje úgy derülhet csak szabadság,

S egy kis öröm, ha életének párja

Oly messzi van, miként a tenger árja.

(Éljenezés.)

Bajtársak, kollegák, — ültöt az óra
A rég várt, elhatározó fordulóra,
Ha híven összeállunk, összeszartunk,
Ugy végre feltűnik majd enyhe partunk,
Hol annyi vész után pihenhetünk,
Es szebb napokra virrad életünk.
A nő kegyetlen, szivtelen, kaocer,
Es megebez, hová kezével ér,
Es a hová csak bús szememmel látok,
A nő ma is még minden féljre átok.

(Helyeslés.)

E banket, melyre összegyűlt hadunk,
Már jelzi, hogy előre haladunk,
A szebb, a boldogabb idő felé, —
Mindenki, aki elvált, föléle!

(Ünnepélyesen.)

Tegyünk tehát a mai ünnepélyen
Egy fogadást: A szabad élet éljen!
Uj kor közeleg! A boldog pálya int!
Elválnak drága nőnkől végre mind!

(Éljenzés és viharos helyeslés. Az elnöknek egy telegramot nyújtanak át, amelyben felesége jelzi, hogy este megérkezik. Az elnök elszápad. — Szünet. — Végre az elnök behegye folytatja.)

Uj kor közeleg! A boldog pálya int!
Elválnak drága nőnkől végre mind!

(Szünet. Majd egészen más hangon.)

Igy szólnak hozzátok, jó emberek,
A kibben ádáz méreg siseteg,
A melylyel megmételtyezik szivetek, —
Ezekétől isten óvjon bennetek!
Nem folytatom, mennem kell, fájdalom,
Mindjárt megérkezik nőm, angyalom.

(Magában.)

Mily vakmerők a szalmaövegyek, —
Mit nem terveznek nyáron! El! Megyek,
(A pályaháza rohan.)

A császár librettója.

— Jelenet. —

A német császár ötfelvonasos operaszöveget ír, melyet Leoncavallo fog megzenésíteni.

A császár: Aztán ennél a sornál, hogy: „Hajrá, hajrá, jönnék a katonák!” kérek sok trombitát. Tudja, talán így: Trará, tadadaratta, bum, bum!

Leoncavallo: Ilyenféle lesz.

A császár: Aztán, tudja, gyors legyen az egész. Nem szeretem az olyan operákat, amikben a kórus mástól óráig énekl, hogy „a gróf a vízbe tu, ha nem segítünk rajta.”

Leoncavallo: Rendben van.

A császár: Es minél kevesebb pauza. Folyton szóljon az egész zenekar. Es amikor a felvonások végén lemege a függöny, akkor mind a nagydobok szóljanak, csinn, bumm, csak úgy kracholjon az egész! Érti?

Leoncavallo: Kracholni fog.

A császár: Es legyen, kérem, figyelmes beleszöve a darabba a Wacht am Rhein. Érti?

Leoncavallo: Meglesz.

A császár: Aztán figyelmeztessem, hogy van egy dolog, amit nagyon szeretek. Ez az hogy a zenekar egészen mást játszik és az énekes egészen mást énekel és mégis jól jön ki. Hogy hívják ezt maguk a zenében?

Leoncavallo: Ezt úgy hívjuk, hogy a zenekar kíséri az énekest.

A császár: Kíséri? Hova kíséri?

Leoncavallo: Csak egyszerűen kíséri.

A császár: Amikor kimegy?

Leoncavallo: Mindig kíséri, amikor énekel.

A császár: Nem értem. De mindegy, a zene a maga dolga. Csak szép zene legyen. Es a kóták jó stúrín legyenek írva, hogy nehézne nézzen ki. Azt szeretném, ha csak olyanok tudnák zongorázni, akik nagyon jól tudnak. Nem minden kezdő.

Leoncavallo: Ugy lesz, felség.

A császár: Es sok fortissimo legyen benne. Mi van a fortissimo hangok között?

Leoncavallo: Két t.

A császár: Micsoda?

Leoncavallo: Két t, Igy írják: ff.

A császár: Ja ugy? Három f kell nekem. A legerősebb, ami van. Inkább kerüljön többbe.

Leoncavallo: Rendben van, felség.

A császár: Es jó hosszú opera legyen. Le fogjuk főzni Wagneret. Es én majd megtöltöm, hogy a közönség előbb menjen el.

Leoncavallo: Es ha a közönség be se jön?

A császár: Akkor berendelem a hadsereget. A vizionálásra, mester.

Leoncavallo: A vizionálásra, felség.
A császár: Es írjon egy külön partitúrát füttyre, mert ezt szeretném füttyülni mindig ültözésközben...
— o. —

SZÍNHÁZ, ZENE

** Kovács Mihály Budán. A krisztinavárosi szinkörnek ma zajos estéje volt. Kovács Mihály, a Népszínház kitűnő művésze, kit a fővárosi közönség a krisztinavárosi szinkörben ismert meg legelőször, újra megjelent régi társai közt, akikkel Krecsányi igazgatása alatt együtt aratta volt nyaranta a tapsokat. A Nap és Holdban lépett föl ma s tul a Dunán épp oly zajos tetszés mellett játszotta el a vígan dudáló portugált, mint ideát a Népbén. Pícrates de Calabazas herceg egyike az ő legroteszkebb kabinet-alakításainak, tele iriss humorral és őszinteséggel. Taps, újrázás nagyon sok. Zsufolt ház.

** Népszínház Párisban. Párisban érdekes színházi tervvel foglalkoznak. Színházat akarnak építeni a nép számára, a régi görög arénák mintájára, melyben az előadás a szabad ég alatt folyék. Ez a színház nem volna az egyetlen Franciaországban, mert a kisebb francia helységekben már egy egész sereg ilyen színház van, melyekben különösen nagyobb ünnepeken tartanak — többnyire bibliai tárgyú — előadásokat. Az ókori arénák felélesztése Maurice Pottecher gondolata, ki már 1895-ben végre is hajtotta ezt az eszméjét. Az ő színháza egy hegylábánál épült, még pedig úgy, hogy a színpad háttere egy lenyőerdő volt. A párisiak is így tervezik a maguk népszínházát, melyben Saint-Saën nagy kompozícióit játszanak az Opera és Comédie-Française művészei. A terv szép és érdekes. Csak az a baj, hogy a belépődíjak oly nagyok, hogy feléméztik a szegény munkás egy heti keresetét. Az igazi népszínház pedig az lesz Párisban is, meg máshol is, melyben a belépődíjak a lehető legosekélyebbek lesznek.

** Vilmos császár librettója. A német császár az államkormányzás gondja mellett sok mindenre ráér. Legújabbán opera-librettót ír Roland Lovagról s a fejedelmi versekhez Leoncavallo fog zenét szerezni. Az opera öt felvonásos s egyes részleteit jeles angol és francia kritikusok — jó fiuk ezek a kritikusok — nagy irodalmi és drámai értékűnek vallják. Leoncavalloknak azonban nagyon sok a baja a szöveggel. A császár ugyanis nap-nap után változtatásokat tesz a librettón, s az olasz zeneköltő nem győzi ezek alapján a dalok ritmusát változtatgatni. Végre is, hogy nyugodtan dolgozhassék, elvonult egy kis olasz faluba. Jó szerenese, hogy az olasz faluba is megviszi a posta a császár óhajait.

** Magyar színészet Fiumében. Több mint két-hónapi ottartózkodás után tegnap befejezte a szegedi szintársulat fumei szereplését, mely az ünnepeketek egész sorozata volt. Az előadásokat naponta zsufolt ház nézte végig és minden női szereplőt előasztottak virággal. A nagyrészen olaszokból álló közönség, előadások után tüntetéseket rendeztek a szereplők és az igazgatók mellett, akit koszorúkkal halmoztak el. Elutazáskor a tüntetés még fokozódott és tömérdek ajándékkal halmozták el a társulat tagjait. — Ami pár évvel eelőtt még álmoknak is merész lett volna, beteljesült. Fiumében, ahol 80.000 idegen sju lakóval szemben 3000 magyar él, 74 magyar előadást tartottak. A tavaly tartott 80 előadás után ez óriási siker. Az operett-előadások mellett több eredeti drámát is játszottak nagy sikerrel; ezek: *Bánk bán* 3-szor, *Kuruc Feja Dávid* 2-szer, *Szigetvári vértanúk*, *Peleskei nótárius* 2-szer került színre. Különösen halásak voltak az olaszok az igazgatónak azért, hogy megismertette velök nagy művészeinket Ujházit, Márkus Emiliát s Fedák Sárít. Az elvitathatatlan érdemeket a kormány is méltányolta és segítségben részesítette a jeles társulatot.

MŰVÉSZET

□ A szolnoki művésztelep. A szolnoki művésztelepen, mely vasárnap nyílt meg Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkár jelenlétében már megkezdődött a művészi munkálkodás. A telepen egyelőre három művész rendezkedett be, de közelebb még kilene festő költők oda. A művészek a pompás műteremt és lakásért egy esztendőre fejenként 160 koronát fizetnek és ha valaki távozni készülök, a társaság zöme maga egészíti ki magát. A választásra nem gyakorol befolyást sem a minisztérium, sem a szolnoki művészegyesület. A művészek így egész kis köztársaságot alkotnak. A telep lakóinak a földi képei már az ideai tóli tárlaton ki lesznek állítva. A szolnoki

intelligencia nagy érdeklődéssel kíséri a művészek munkálkodását.

□ Székely Bertalan falképe. Az országos képzőművészeti tanács Zsilinszky Mihály államtitkár elnökésével tegnap ülést tartott és szemle alá vette Székely Bertalan legújabb falképeinek kartonjait. Székely e képeket a kormány megbízásából a vajdahunyadi vár „Aranyháza”-nak legújára festi. A történeti képek a magyar ősmunda-kör érdekesebb mozzanatait örökítik meg. A tanács a legnagyobb elismerését lejezte ki a mesternek, aki még az ideai nyáron megkezdí a bemutatott kartonok alapján a falképek festését.

□ Kijuttatott művész. Szirmai Tónyt, a Párisban élő jeles magyar szobrászt a dán király a pro litteris et artibus-érdemrenddel tüntette ki.

□ Művészeti ösztöndíjak. A közoktatásügyi minisztérium az őszön Állami ösztöndíjjal ismét tíz fiatal művészt küld külföldi tanulmányra. Az országos képzőművészeti tanács most döntött a művészeti ösztöndíjak ügyében és döntését jóváhagyás végett a közoktatásügyi miniszter elé terjesztette.

VIDÉK

— (Községek megvíválása.) Dr. Bódi László Nagy-Küküllő-vmegyeje főispánja június 27-én a nagy-sinki járás két községét látogatta meg. Moha községben megvíválván a jegyzői irodát a községi pénztárt s a községi vagyonekeket, delután a járási főszolgabíró, Imecs Jenő társaságában a szomszédos Dombos községbe ment át. A dombosiak diszkaput emeltek a tiszteleire szónoklattal, virágokrézával fogadták. A főispán megvíválta a községi pénztárt s a Domboson szerz eredményvel teljesített vizsasmegkötői munkálatokat. A községi képviselőtestület tisztelegése után Gidófalvy birtokos lakomát adott a főispán tiszteleire.

SPORT

*. Kerékpárversenyek. A Fővárosi Kerékpár-Egylet vasárnap folyó hó 6-án delután 4 órakor rendezi országos nagy kerékpárversenyét a csömöri-uti versenypályán. A versenyek legérdekesebb száma a magyar kerékpáros-derby, melyben legjobb versenyzőink vesznek részt, köztük: Bihary, Kesziér, Frisch, Beimler, Prenner, Greiner, Löwy stb. bajnokok. Ezen verseny iránt eddig nem tapasztalt érdeklődés mutatkozik sportörökünkben, sőt fogadások is történnek a derby győztesére. A fogadások leginkább Bihary, Kesziér, Frisch és Greiner között oszlanak meg. A tandem-versenyben mintegy kétevi szünetelés után a legjobb magyar tandem párt Prenner-Greiner is részt vesz, kiknek Kesziér-Frisch, Beimler-Bauer és Vadász-Pozsárt lesznek ellenfelei. Az érdekes kilenc számból álló programot *Muskát* Jenő műkerékpáros bajnok fellépése egészíti ki.

*. Az alagi versenyek. Gyérszámu közönség nézte ma végig az alagi löversenyeket. Ez érdekes és változatos utamok közt a legnagyobb érdeklődésre tarthatott számot a Nyil handicap, amely az erősen képviselt Planner-istálló lovanak: Gyopár-nak nevezte meg az első helyet. Az eladók versenyében a favoritok nem váltották be a hozzájuk ízüöt reményeket, Detre győzött. A kétévészek handicapjében *Jövöre* vitte el az első díjat, a kétévészek eladó-versenyében *Styrie verte* le társait, az urlovas handicapban *Felicitás* nyerte el a díjat. Az utolsó futás a háromévészek gátversenye volt, amely *Füles* szép győzelmet eredményezett.

I. Eladók versenye. Díj 1800 korona. Távoltság 1600 méter. Miravik V. Detreje (Csuvár) első, gróf Andrássy G. Anecdoteja (Kvarik) második, Magyar Gy. Hamletje (Humber) harmadik. Azután Haladj, Kicsi Totalizátor: 10: 74. Helyreloagadások: I. 50: 184, II. 50: 143.

II. Kétévészek handicapja. Díj 2000 korona. Távoltság 1000 méter. Gróf Teleki L. Jövöreje (Smejda) első, Miklósy F. Bonsvika (Móricz) második, Rohonczy G. Gyöngyszigetje (Imre) harmadik. Azután Üstökös, Tárnok, Hermina, Olive, Gündör, Fortunátus, Pikás, Abeng, Embrocation, Lila, Marquerite, Miratuch. Totalizátor: 10: 46. Helyreloagadások: I. 50: 90, II. 50: 148, III. 50: 143.

III. Nyil handicap. Díj 8000 korona. Távoltság 1000 méter. Brachfeld L. Gyopárja (Koblicse) első, Braganzai herceg Takarosa (Smejda) második, báró Harkányi J. Buzalkája (Maino) harmadik, azután Kindus, Akárhogy, Aranyeső, Autocrat Limonádé, Beovagy Benzo, Esély, Szerenose, Minta. Totalizátor: 10: 25. Helyreloagadások: I. 50: 76, II. 50: 82, III. 50: 74.

IV. Kétévészek eladóversenye. Díj 1500 korona. Távoltság 1200 méter. Ifj. Dávid E. Styria (Hutter) első, báró Harkányi J. Elégje (Maino) második, Lonsonezy Gy. Nácija (Smejda) harmadik, azután: Tereci, Ilonka, Wanda, Csárdás. Totalizátor: 10: 142. Helyreloagadások: I. 50: 128, II. 50: 60, III. 50: 66.

V. Urlovas-handicap. Díj 1200 korona. Távoltság 2000 méter. Gróf Pejacsovich A. Felöltása (tulajdonos) első, Miravik P. El Batidorja (Krause) második, Jankovich B. Gy. Fussa (Szemere) harmadik, azután Hogy volt, Cunciator. Totalizátor: 10: 82. Helyreloagadások: I. 50: 76 és II. 50: 80.

VI. Háromévészek gátversenye. Díj 1500 ko-

rona. Távolság 2400 méter. Jankovich B. Fáles-e (Fejes) és, Liptay B. Viellebchenje (Kapousek) második báró Morpurgo A. Raikingja (Móric) arnadiak. Azután: Grinzinger, Xinkaju, Tscherkessin, Red Poppy, Glaucois. Moki Tromi, Hü, Dragina. Pici. Totalizátor: 10: 137. Helyrelogadások: I. 50: 163, II. 50: 100, III. 50: 76.

• A Princess of Wales Stakes. Newmarketben mint Londonból táviratozzák ma délután került döntésre az első angol 10.000 fontos verseny, amelyben a javort *Pietermaritzburg* vereséget szenvedett, s a jó osztályu *Veles* nyerte el a 220.000 koronás díjat.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Peticiók statisztikája.** Az utolsó petíció, amelyet a nyári szünet előtt a Kuria letárgyalt, a sátoraljauhelyi volt. Még csak néhány petíció elintézése van hátra. A Kurian *Paiss* Andor és *Vavrik* Béla elnöklésével két tanács működött. Beadtak összesen 65 kérvényt, ebből az első tanácsnak 32, a másodiknak 33 jutott. Az első tanács melynek *Paiss* Andor az elnöke, eddig hat mandátumot semmisített meg. *Gagern* Miksa galgóczi néppárti képviselőjét, grófi *Telesi* Domokos décsi kormánypárti képviselőjét, a szabadelvűpárti *Enyedi* Lukácsét, akit Tápó tisztelt meg mandátumával, a szintén kormánypárti báró *Dániel* Tiborét, aki a második választáson Deesen jutott a megbízó-levelehez; dr. *Egry* Dező pécsváradí függetlenségi képviselőjét, végül dr. *Baross* János, a Csongrádon megválasztott szabadelvűpárti képviselőjét. A második tanács ellenben, melyet *Vavrik* Béla vezetett, egyetlen egy választást sem semmisített meg. Alaki kiogások miatt öt petíciót utasított vissza a Kuria mindkét tanácsa. A petícionálók tizenkét esetében vonták vissza kérvényüket, három esetben pedig megújították. A vizsgálat során négy képviselő mondott le mandátumáról. *Werner* Gyula a magyar-igenéről, *Órley* Kálmán a margittairól, *Jakabffy* István a szalkairól és *Kiss* Ferenc a szolnokról.

§§ **A braganzai herceg a londoni bíróság előtt.** Az egyik londoni bíróság néhány nap óta titokzatos ügygel foglalkozik, amely a koronázásra kitűzött napok egyikén történt. Az eset egyik ízszerelője, mint már tegnap jeleztük, a huszonhároméves *Ferenc József* braganzai herceg, aki az osztrák-magyar Vilmos-huszárezredben hadnagy és aki *Ferenc Ferdinánd* főherceggel a koronázó-ünnepre Londonba utazott. A herceg *Braganza* Miguel hercegnek és elhalt feleségének, *Thurn-Taxis* Erzsébet hercegnőnek a fia. A fiatal herceg mult szerdán a southwardi rendőrbíróság előtt állott s vele együtt a vizsgálati fogságból a bíróság elé állították a 15 éves *James Chandler*t, aki a most szóban levő büntelt elkövetésével már többször volt vádolva, továbbá a 24 éves *John Jerry* és a 17 éves *Tom Sherman*; a két utóbbit az üzletben mint elarusított van alkalmazva és ezeket a büntelt elölégessége miatt helyezték vád alá. A herceg számára borotvált arocal és elegáns reggeli ruhában jelent meg a bíróság előtt. A rendőrbíró megengedte neki, hogy piszkos és mosdatlan vádlott-társaitól kissé messzebb állhasson. A tárgyalás megkezdése előtt nem kiáltották ki a neveket és a tárgyaló elnök nem mondta meg, hogy milyen ügy tárgyalásáról van szó. Az újságíróknak nem engedték meg, hogy az iratokat megtekintésük. A tárgyaláson *Hanwick* rendőrbíró elnököl *Chapman* rendőrbíró helyett, aki az első kihallgatást vezette és aki betegsége miatt nem jelenhetett meg a második tárgya áson. A herceg védője nem jelent meg. A tizenöt éves *Chandler* *Palmer* ügyvéd képviselte; *Jerry*-nek és *Schermann*-nak nem volt védője. Az első tárgyaló-bíró kizárta az újságírókat és a közönséget; a második tárgyaló bíró megengedte nekik, hogy a tárgyaláson jelen lehessenek. Az államügyész a rendőrbiztosról azt az utasítást kapta, hogy e négy egyén ellen oly vád alapján, amelyről a vádiratban szó van, indítványt tegyen. Egyelőre azonban a herceg védőjével egyetértve, az ügynek nyolc napra való elhalasztását kívánja, amíg az első tárgyaló bíró, *Chapman*, aki a vizsgálatot eddig folytatta, abban a helyzetben lesz, hogy a tárgyaláson megjelenjen és ott tapasztalatait előadja. Ezek után azt hiszi, hogy egyelőre nem szükséges, hogy az ügyben nyilatkozzatok tegyen. Mintán *Palmer* védőügyvéd is beleegyezett az elnapolásba és miután a megidézett két rendőr kijelentette, hogy a legutóbbi tárgyaláson jegyzőkönyvbe mondott vallomásuk az igazságnak teljesen megfelel, az elnök berekesztette a tárgyalást és folytatását jövő szerdára tűzte ki. A bíróság a herceget jelentékeny ovadék mellett elbocsátotta, a másik három vádlottat pedig visszavezette a börtönbe.

Hír szerint a herceg védője úgy adja elő a dolgot, hogy a herceg ellen zsaroló kísérletet tettek,

amelynek azonban ellenált. Ezután fejjelentést tettek a rendőrségen, amely nemcsak a három vádlottat, hanem a herceget is letartóztatta. Nemzetközi jog szerint oly személyeket, akik exterritoriális követek kíséretében vannak, csakis tettenérés esetében szabad letartóztatni.

§§ **Marót fogsága.** A büntető-törvényszék a minap tartott főtárgyaláson *Marót* Sándort, dr. Tomka testvérbátyját egyévi börtönre ítélte, s ugyanakkor kimondotta hogy a vádlottat csak huszeder korona kaucióért bocsátja ideiglenesen szabadon. A védő íslebbezésére a királyi tába ma döntött a szabadon bocsátás dögában s jóváhagyta a törvényszék végzését.

§§ **Helyreigazítás.** A tegnapi sajtópörörről megjelent tudósításunkra vonatkozólag dr. *Virág* Gyula ügyvéd, mint *Török* Jenő jogi képviselője kijelenti, hogy a főmagánvádló joggal ellenzte a tárgyalásnak e tanak kihallgatása végleti elhalasztását. Különben is a főtárgyalás azzal végződött hogy főmagánvádló maga beleegyezett a tárgyalás elnapolásába s az elnök ezután hozta meg az erre vonatkozó végzést.

Nyiltér.

Öz. **Hartmann Vilmos**né, szül. **Lipschitz Luiza** saját és gyermekei, valamint az összes rokonok nevében fájó szívvel jelenti, hogy felejteltenül létező

Hartmann Vilmos

boldog házasságának 8-ik évében, negyven éves korában, hosszú betegség után folyó hó 2-án este 10 órakor Budapesten elhunyt.

A drága halott hűt tetemeit folyó hó 4-én, pénteken délután 3 órakor helyezüek örök nyugalomra az új izr. temetőben.

Budapest, 1902. július hó 3-án.

Hartmann Edith, Hartmann Manel, Hartmann Imre mint gyermekei, **Hartmann Zsigmond, Hartmann József, Hartmann Gyula, Hartmann Lázár, Hartmann Mérie** és **Hartmann Béla** mint testvérek. **Vészi Sándorné**, szül. **Hartmann Réza** mint nővére. **Lipschitz Soma** és **neje** mint após, ill. anyós.

Mohai ÁGNES-Forrás

hazánk legszénsavdúsabb természetes savanyuvize. Tiszta, kellemes asztali víz s a Budapest főváros részére való külön háztartási töltés olcsóbb a szódaviznél s jobb minden mesterségesen készített szénsavval telített viznél. 1% lit. palack 36 fillér, üres palack visszavételei ára 8 fillér.

Kapható minden fővárosi fűszerkereskedésben.
Főraktár: **EDESKUTY L.** Budapest, oz. és kir. udvari szállító, ásványvíz-nagykereskedő.

Külön értesítés helyett.

Küszler Salamon úgy saját, mint leánya **Küszler Berta** és férje **Bíró Sándor**, fia **Küszler Henrik** és ennek neje **Brachfeld Irén**, továbbá unokái és dédunokái nevében fájdalomtól tört szívvel jelenti, hogy felejtelten drága neje, anyja, anyós, nagyanya és dédanya

Küszler Fanny

szül. Breisach

f. hó 8-ikán rövid szenvedés után, 84 éves korában jobblétre szenderült.

A drága halott hűt tetemei f. hó 4-ikén délután 1/4 órakor fognak az izr. új sírkert halottasházából örök nyugalomra helyeztetni.

Csendes részvét kéretil.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Francia-bolgár kűntetősek.

Páris, július 3. **Ferdinánd** bolgár fejedelem **Loubet** elnöknek a Szent-Sándor-rend gyémántba foglalt nagykeresztjét **Delcassé** külügyminiszternek ugyane rend nagykeresztjét és **De la Bouliniere** szófiai francia diplomáciai ügyvivőnek a polgári érdemrend szalagját adományozta.

A kétvétes katonai szolgálat.

Páris, július 3. A szenátus ma folytatta a két-éves katonai szolgálati idő tárgyalását. Az első cikk, mely szerint minden francia személyes kétévi katonai szolgálatra köteleztetik, vita nélkül elfogadottat. A 2-ik cikkél, mely azt mondja, hogy a katonai szolgálati idő mindenkire nézve a testileg alkalmatlanok kivételével egyenlő és minden fölmentés ki van zárva, **Lamarzelle** azt indítványozta, hogy özvegyek fiai, valamint azok, akiknek családát kell fenntartaniok, a katonakötelezettség alól, úgy mint eddig, mentesek legyenek. Szerinte a kétvétes szolgálati idő rendkívül ártani fog a főiskolák hallgatóinak.

A Szigetvár Kieiben.

Kiel, július 3. **Vilmos** eszásár délután fél 5 után meglátogatta a **Szigetvár** osztrák-magyar cirkálót, mely ez alkalomra kűtözte a nagy tengerügyi lobogót.

A házaló kereskedés Ausztriában.

Linz, július 3. A tartománygyűlés mai ülésén **Vesko**, Erb és társai indítványozták, hogy a Magyarországgal való kiegyezési tárgyalásokban a házaló-kereskedés tekintetében oly intézkedést vegyenek fel, hogy a magyar alattvalókat külföldieknek tekintésük és házalási engedélyeiket Ausztriában ne legyenek érvényesek.

A boer foglyok.

Fokváros, július 3. Tegnap Szent Ilona-szigetéről egy szállítóhajó érkezett a **Simon-öbölbe** négyszáz boer foglyalval.

Földmivesek sztrájkja.

Lemberg, július 3. A zbarazi kerületben a földmivesek sztrájkot kezdtek. Nagyobb csoportokba verődve járkák be a környéket és mindenütt *pusztítanak, rabolnak*. Csendőroket és katonákat rendeltek ki a sztrájkolók szétkergetésére.

Köszgázdasági táviratok.

Bécs, július 3. Az osztrák-magyar államvasut-lársaság 1903. évi szónszükséglete az eddig történt tudakozódások alapján 1,900.000 tonnára tehető. Ez az összeg kisebb, mint a mult évi, ami onnan származik, hogy a társaság tartalék szénkészlete az idén sokkal nagyobb, mint máskor. A szükségletből 800.000 tonna a kőszén és 1.100.000 tonna a barnaszén. A szállításokra vonatkozó tárgyalások még ninosenek belejezve, de azok előreláthatólag kedvező eredményre fognak vezetni, mert bő kínálat mellett az árak mérsékeltek.

Bécs, július 3. Az osztrák-magyar vaskariell tudvalevőleg július elsőjére helyezte kilátásba működése megkezdését. Az egyes külön szövetkezetek megújítása tekintetében megindult tárgyalások azonban némileg késétek, úgy hogy a vaskariell működésének megkezdését elhalasztani kénytelen. A nagy vasművek között történt megállapodások azonban mindenesetre változatlanul fennmaradnak.

New-York, július 3. (Térménytesede.) (Zárlat.) *Gyapot*: New Yorkban helyben 9 1/2 (9 1/4). *Julius*ra 8 7/2 (8 7/2). *Októberre* 7 9/8 (8 8/8). *New-Orleans*ban helyben 9.— (9.—). — *Petroleum*: *Stand white* New-Yorkban 7 40 (7 40). *Stand white* *Philadelphian*ban 7 85 (7 85). *Rafined in Cases* 8 50 (8 50). *Credit Balances* at *Oil City* 1 22 (1 22). — *Zsír*: *Western* steam 11.— (10 05). *Rohe* és *Brothers* 11 20 (11 15). — *Tengeri* irányszata állandó. *Julius*ra 68 1/2 (69.—). *Szeptemberre* 64 1/2 (65 1/2). — *Okt-re* —.— (—.—). *Buza* irányszata engedő. — *Firos* ősz heiyben 82.— (82 1/2). *Julius*ra 80.— (81 1/2). *Szept-re* 78 1/2 (79.—). *Okt-re* —.— (—.—). *Dec-re* 79 1/2 (79 1/2). *Gabona* szállítási díja *Liverpool*ba 1 1/2 (1 1/2). — *Kávé*: *fair Rio* 7. sz. 5 1/2 (5 1/2). *Jul-ra* — 4 80 (4 85). *októberre* 4 95 (4 95). — *Liszt*: *Spring* *Wheat* *clears* 3.— (3.—). — *Cukor*: 2 1/2 (2 1/2). — *On*: 28 05 (28 05). — *Réz*: 12.— (12 1/4). (12 1/2—12 1/4). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 3. (Térménytesede.) (Zárlat.) *Buza* irányszata engedő. — *Julius*ra 72 1/2 (73 1/2). — *Szept-re* 75.— (76 1/2). — *Tengeri* irányszata állandó. *Szept-re* 61 1/2 (62 1/4). — *Zsír*: *Szept-re* 10 75 (10 70). — *Okt-re* 10 70 (10 67). — *Szalonna* *short clear* 10 82 (10 82). — *Sertisshus*: *Szept-re* 18 67 (18 57). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK

Vége.

Vége van a rímnek, vége van a dalnak,
Szívemből az álmok lassanként kihálnak,
Elhervad a rózsza, elhangzik az ének,
Hogya nem szeretnéd, miért szoretétek?

Égető dalokban minek csókolólnak,
A mi nékem tővöm, az csak játék nálad
S amikor szívemből álmaim kihálnak,
Vége van a rímnek, vége van a dalnak.

Reok Blanka.

Párisból Buenos Agresig.

III.

Chili, június 5-dikén.

Éjfélkor mentünk át az egyenlítőn. Csak kevesen voltak, akik először tették meg az utat, tehát a rendes, nagy keresztelő ünnep meglehetősen szerény volt. Bizonyos családost éreztem, annyit meséltek az átmeneti ünnepekről, hogy egészen mást vártam.

Május 29-ikén reggel láttuk először az amerikai kontinens partjait. Ötnapi hajózás után mégis megnagyatkozó érzés megint földet látni és az ember érti a földfedők örömeit, mikor hosszú keresés után földre akadnak. Pernambuco elé déltájban érkezünk. A város szép magaslatokon terül el; a házesopokok között hatalmas pálmatorzsek, zöld levélűs koronákkal. Csak a messzelátón át láthatam mindezeket a gyönyörűségeket, mert roppant nehéz a városhoz jutni, olyan vad itt a tenger. Volt is dolog a szegény apáákat, akik itt kiszálltak, a széles bárkákra juttatni, mely értük jött. Egy gazdag braziliai zárdát alapított és annak vezetésére Franciaországból hozatott „la sainte famille” című apáca zárdából egy főnököt és hat nővért. Háromszor is megkísérelték, hogy a szegény nőket a bárkákba vigyék, de lehetetlen volt, míg végre ugyiszólván salto mortale-val lengrottak. Az egyik ugy esett a fejére, hogy az életét féltették.

Amit Pernambuco megtagadott, azért Bahia, melynek neve tulajdonképpen San Salvador, adott gazdag kárpótlást. Itt a tenger sokkal csendesebb, mert félig zárt öbölbe jutunk és könnyű módon, kellemes csónakon bemehtünk a városba. A debarcadere közelében áll egy emlékoszlop, mely Vasco de Gama ideérkezését és a földrészt felfedezését jelzi. A város rendkívül érdekes. Lakóinak nagyobb része néger, még pedig magas erőteltjes ébenfekete faj, az asszonyok híresek pszichikai szépségükről és csakugyan, ha az ember látja könnyű batizát inggel alig földött felső testüket, érti a hízelgő mellékeveket, melyekkel a bahiai négeresseket kintuntetik. Rendkívül érdekes az alsóváros

papagáj- és majom-vására. Persze az utazókra mindent rászerezőnek szólni. Majmot, szivart, papagájt, banánt, narancsot fruta de conté, a bagdát és ki tudná mindazt felsorolni, amit Bahiában kínálnak. Brazília leggazdagabb vidékén vagyunk, a föld itt mindent produkál és a gyümölcs szépségeiről csakugyan nehéz teljes fogalmat adni. Némely narancs akár egy gyermekéjé, vékonybőrű, tele üdítő nedvvel és egy parányi citrommizel. A banán egészen más valami, mint az, amit Európában e név alatt ismernek, mert egészen más az érett gyümölcs, amelyet az ágról szednek, mint a mesterségesen érlelt. Az európai ember nem tud minden itteni gyümölcsben élvezetet találni. Így például az abagda terpentinszagú búsza nem éppen csábító, de azt mondják, hogy igen jó a sárgaláz ellen.

Kis fogaskerekű vasut vezet az alsó városból a felsőbe, ahol a nyilvános épületek, a gazdag családok házai a provincia képviselőtestületének palotái stb. vannak. Nem kevesebb, mint 385 templom és kápolna van Bahiában, úgy hogy a jámbor embernek minden nap más templomba lehet mennie. A négerek templomaiban a szentek mind feketék, sőt néhány kápolnában a Megváltó képe is koromfekete. Le is néznek bennünk a négerek, hogy csak fehér szentjeink is csak olyan kevés van.

A hajó szíriénje nagyot fűvöltött, vissza kellett a „Chili”-re térni hatalmas dohányrakományval megterhelve. Vagy kétezer zsák lehetett, s neki indultunk Brazília fővárosának. Június 2-ikán délután három órakor beértünk a világhírű rio de janeiro öbölbe. A hír nem tulzolt. Csodálatosabb, változatosabb, regényesebb látványt alig van széles e világon. Az öböl olyan nagy, hogy a világ összes flottái kényelmesen elférnének benne, és minden pontja más-más látványt nyújt. A világitó torony mellett elhaladva nem sokára felülünk a „Cukorsüveg” nevű egész kopár sziklás hegy. Mellette kezdődik a Coreovado hatalmas hegyhát, melyen végig egy fogaskerekű vezet. A Coreovado jobbán a tenger felébb terül a szárazföldre és a „Tiguea” zöld földre vezet. Onnan Rio de Janeiro fő-üdüllő helyére Petropolisba érhet az ember, hol a gazdag családok a fő állami hivatalnokok és a diplomáciai testület tagjai laknak. Leirhatatlan élénkség fejlődött hajónk körül, mi helyt az egészségi hivatal látogatása be volt lejezve. Rióban ugyanis utársaink legnagyobb része kiszállt és majdnem minden családért jöttek vagy tizen, külön kis gőzöskön. Volt ölelés, csókolózás! Különös modoruk van a braziliaknak mikor valakit ölelnek. A bakkarral átölelik az ember derekát, a jobbal pedig két-öt-hármat ütnek barátságosan a lapockáira. Hajónk egészen el volt lepte cae-au-lait tizen emberekkel, volt közöttük néhány elegánsan öltözött csinos hölgy is, de nagyobb részt elég közönséges volt a publikum. Azt mondják, hogy amióta a kávé olyan olcsó Braziliában, a pénz nagyon kevés. Nagy nehezen kaphattunk mi is egy kis gőzöst

és minthogy biztosítottak bennünket, hogy nincs veszedelem, egy kis körtra indultunk a városba. Persze rövid pár óra alatt nem sokat lehetett látni. Megnézhetjük a botanikus kert világhírű pálmafasorát, amelyek majdnem ötven méter magasak. Az ember csakugyan valami régi oszlopos indus templomban érzi magát. A corkovadóra mentünk aztán, de csak egy részét az utnak tethettük meg, félve, hogy a hajó elmulasztjuk. Hanem a kilitás, amelyet onnan felülről élveztünk, pártatlan és csak föntől lehet az öböl szépségét teljesen élvezni. A sok gőzös, amely az öböl egyes partjait összeköti, a nap fénye, mely nagy csillogó aranytővé teszi az öblöt, a nagyszámu braziliai tengeri hajóraj a mindenféle nemzet zászlai festői képe oivadnak. A városban magában időzni az idegenre meglehetősen veszedelmes. A szük utcákban, mikor a Tramway jön, a járdára kell menekülni és mindent kerülni kell, ami gyanus. Június 3-án déiben odahagytuk Riót és szép környékét és tovább folytattuk utunkat Argentína felé. Még a Szent Katalin-öbölben, Brazília partján egy kis vihart kaptunk s recsegelt a hajó minden izében. Az I. osztály utasai, összesen huszonötven, majdnem mind újra beteges lettek de férjem és én há!lstennek, megint bátran kiállottuk a próbát. Holnap délelőtt már Montevideóban leszünk, onnan pedig csak tizenkét órai utunk van már. Utársainkrol majd talán külön alkalmam lesz bővebben szólni, itt legelőjebb dr. Oseamont, a Buenos-Ayresi Ravson-kórház főorvosát említem meg, akit az Argentinai kormány kiküldött, hogy a „Chili” utasait figyelemmel kísérje és megvizsgálja, vajjon nincs-e sárgalázás beteg közöttük. Szegény dr. Oseaman, aki Rióban csatlakozott hozzánk, mindjárt első éjjel olyan beteg lett, hogy két kollegája vette gondjába.

Dr. Sonnenfeld Zsigmondné.

+ Vasut a csök ellen. A Pennsylvania Railway Company irtóháborút indított a csókolózás ellen. A következő rendeletet adta ki vasuti tisztviselőihez: „Az összes vasuti alkalmazottak, portások, ellenőrök, jegyszedők, akik Jersey Cityben szolgálót teljesítenek, felszólítattak, hogy akadályozzák meg egy vonatok elindulása, mint érkezése alkalmával a csókolózást. Ez a rendelet szigorúan végrehajtandó. Ez a rendelet nem egészségügyi előkara törekszik, hanem csak egyszerűen végét akarja vetni a hosszas, érzékeny buszuzkodásoknak. Persze tiltakozások nélkül ez a rendelet nem fog életbe lépni. Maguk a többi vasuti társaságoknak a vezetői is ellenzékbe csaptak át, s nyilatkoznak a newyorki lapokban.

— Az én tapasztalatom az, hogy a csókolózás az állomásokon semmi zavart nem idéz elő! — mondja H. R. Williams, a „Chicago, Milwaukee and St. Paul” főigazgatója. A vonatok nem várják be a bucsusókok elintézését, s az állomási tisztviselők

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Irtá: GORKIJ MAXIM.

A nap vidáman sütött erre az öreg, fáradt testű asszonyra, aki megőrizte lelke vidámságát s megaranyozta a két kis gyermek útjait.

Ignác korán reggel a tőzsdére ment s gyakran estig sem tért vissza, este gyűlésekre vagy látogatásra ment. Olykor részegen jött haza. Eleinte Foma megszokott előle ilyenkor vagy elbujt, aztán megszokta s az a meggyőződés érlelődött meg benne, hogy a részeg apa jobb, mint a józan: sokkal barátságosabb, egyszerűbb és egy kissé komikus. Ha Ignác éjszaka tért haza, Foma fölébredt álmából.

— Anfsza — mondta Ignác, — édes huzgom! Engedj be a fiamhoz, — az örökösömhöz, — engedj!

Anfsza azonban szemrohányó hangon mondta:

— Eredj, feküdjél le, te nyomorult. Hogy berugtál már megint! Hisz' már ősz a hajad... — Anfsza! Látni akarom a fiamat. Csak félszemmel legalább...

Foma tudta, hogy Anfsza néni nem engedi be az apját s újra elaludt. Ha azonban nappal volt részeg Ignác, elkapta Fomát s részeges, vidám röhögéssel cipelte végig a fiut a szobán:

— Fomuska! Mi a kivánságod? Mondj meg. Ajándék kell? Játék kell? Beszélj. Tudj meg, hogy olyan dolog nincs a világon, amit én meg ne vennék neked. Egy millióm van! Hahahaha! Még több is lesz! Érted? Minden a tied lesz.

Aztán hirtelen kialudt benne ez az elragadtatás, mint ahogy a gyertya lángja kialszik, ha erős szélroham fújja el. Részeg arca rángatózni

kezdezt, szemei könnyel teltek meg s ajka fájdalmas mosolyra nyílt.

— Anfsza! Mi lesz velem, ha meghal? Dühöngni kezdett erre a gondolatra.

— Mindent elégetek. Puskaporrall a levegőbe röpítek mindent.

— Elég, elég! — mondta Anfsza haragosan. — Meg akarod rémiteni a gyermeket? Vagy azt akarod, hogy belebetegedjék?

Ignác távozott s mormogott menetközben:

— Nos, jó. Jó. Megyek már, csak ne kibabálj!... Ne ijessz meg.

Ha Fomának valami baja volt, atyja elhanyagolta üzleteit, folyton otthon ült s jajgatva járt föl s alá a szobákban.

— Miért kisérted az istent? — mondta Anfsza. — Várj csak, az isten meghallja a káromló szót s megbüntet.

— Oh — sóhajtott Ignác. — Értsd meg, ha valami baja történne, az egész életem nem érne egy hajótízát sem. Minek éljek akkor?

Hasonló jelenetek nagyon megrémítették a fiut eleinte, később azonban hozzászokott s mindössze ennyit mondott:

— Néni! Nézd csak, a papa megint részeg!

*

Tavasza Ignác elvitte a fiát egyik gőzhajóján. Az erős Jermák gyorsan szelte a habokat s a Volga partjai lassan bontakoztak ki előttük. A folyam szózatlan, ünnepélyes s a hullámok legyőzhetetlen erejük tudatában méltóságosan hömpölyögnek tovább. Itt-ott egy-egy falu látszik, a nap megaranyozza a vískök ablakait s a fák lombjai közül kivillan a házak szalmatetője s a templom keresztje, a levegőben fáradtan forognak a szállmalom kerekei. A partokon fehér, kék és piros ingeekébe öltözött gyermekek állnak s hangos kiáltással üdvözlik a hajót, melynek kerekéről vidám habok sietnek a gyermekek lábához. Egy csapat gyermek, kis csónakba ült s vidáman evez a folyam közepe felé, hogy a gőzhajó vízbarázdáiban ringassa magát. A vízből fák sudarai látszanak ki s itt-ott egész szigetet

alkotnak. A partról szomoru dal hallatszik, mintha sóhajtas volna.

Köröskörül csillog a víz, mindenütt térség van és szabadság, a mezők zöldelnek, a kék ég barátságosan mosolyog. Mindenem valami komoly nyugalommal ömlik el, a természet és az ember egyaránt nyugodt itt, de ebben a nyugalomban és lomhaságban valami csodálatos varázs van, mely mögött óriási, legyőzhetetlen erő lappang. A folyam lassu csobogása felet a partról idehal-latszó énekre. A fák sudarai gondolkodva bolintanak... Csönd van...

Foma majdnem az egész napot az apja mellett a fedélzetén töltötte. Hallgatva, nyitott szemmel nézte a folyam végtelen panorámáját s úgy érezte, mintha ezüst-uton sietne ama csodás birodalmak felé, melyben a mesék hősei és varázslói laktak. Olykor kérdést intézett atyjához. Ignác szívesen felelt, de ezek a válaszok nem elégitették ki a fiut, így szólott tehát:

— Anfsza néni jobban tudja, mint te.

— Mit tud? — kérdezte Ignác mosolyogva.

— Mindent — felelte meggyőződéssel a fiu.

A csodálatos birodalmak azonban nem tártultak föl Foma előtt. Minden város, melyet a partról látott, éppen olyan volt, mint az a város, melyben született. Volt közöttük nagyobb, kisebb, de az emberek, a házak és templomok mind olyanok voltak, mint az ő szülővárosában. Foma megnézte őket, de nem volt megelégedve s szomoruan tért vissza a hajóra.

— Holnap Asztrachanba érkezünk — mondta egy napon Ignác.

— Asztrachan is olyan, mint a többi város? — Persze... hát milyen volna?

— Hát aztán milyen városba érünk? — Asztrachan után már a tengerhez érünk...

A Kaspi-tengerhez.

— Mi van abban? — Hal. Mi volna más?

— Kijtós városa is vizen volt?

(Folytatása következik.)

mindig jól vigyáznak a forgalom sima lebonyolítására. Senki ne tartson attól, hogy hasonló rendelet nálunk életbe lépessen. Semmi ok nem akad erre egyetlen állomáson sem.

— Hogyan?!... Megakadályozzuk a csokoládé-
zást? A világról sem! Abból sohasem lehet elég. A mi vonalaink az utasok annyit ölelhetnek és csokoládézhatnak, amennyit akarnak, senki sem fogja ebben megakadályozni őket állomásainkon. Semmiéte zavaraink emiatt nem volt soha.

Ezt egy másik vasúti direktor írta és ilyen formán nyilatkoznak más vasúti igazgatók is. Aminek alighanem az lesz a következménye, hogy a Pennsylvania vasút vissza fogja vonni csókiütő rendeletét.

† **Bírósági idézés 122 évvel eszelött. Darnay Kálmán** az ímért megnyílt nagybecsű sümeghi múzeuma érdekes okirattal gazdagodott. Egy bírósági idézés ez, amely Veszprémben kélt 1780. évi december 28-án. Az okirat a következőképpen szól:

Algya Isten kigyelmedet!

Nagyméltóságú gróf Fogarasiöldi Nádasdy Ferenc ur Horvátországi Bán és Feld Marschal és Excellentiája minémű Anulorulus Processust indított Kegyelmed ellen én előttem és másodra kárba maradt, jól emlékezhetik Kegyelmed reá. Mivel pedig azon processusban titált (titulált) Méltóságos Gróf és Excellentiája véget kívánna érni, — E végre én is bírósági tisztemek elgetténi akarván azon Causának Continuitiójára és finalis decisiójára rendeltet terminusul a proxime következő 1781-ik esztendőben megesenő Januárius havának 15-dik napját, több utána következő esztendőes Törvényes napokkal együtt Veszprémben azon néven nevezetett Tettes Vármegyében situált Mező-Városba. Melly Terminusra ad suo modo comparandum et agendum. Praesentibus Kegyelmedet citálom és cortificálom. Többire pedig maradok Kegyelmednek Veszprémben 28-ik december 1780. Jóakarója Percel János or. Ispány m. k.

† **Szerencsés találmányok.** Vannak találmányok, amelyek egészen jelentékteleneknek látszanak, semmi különös ézetes tanulmány nem kell hozzájuk, a modell elkészítése sem kerül sok pénzbe, mégis egész vagyont jövedelmeznek a feltalálójuknak. Így hatvan évvel ezelőtt, mint a Nouvelle Revue közli, egy feltaláló százezer franknál többet keresett azzal, hogy valami könnyű papírból, amelyet három tonna tartott, egy hulló ernyőt állított elő, amelynek rendkívül nagy sikere volt. Egy más k találmány, amelynek semmi praktikus haszna nincs, tudniillik a nyári korcsolya. Éppen csak öt milliót jövedelmezt a feltaláló jogtulajdonosának. Az ugynevezett "biztosító tü", amelynek a modelljét a feltalálója állítólag egy pompeji ireskőn látta meg s kellő gyorsasággal szabadalmat is szerzett rá, könnyű szerrel hatvan milliót jövedelmezt. Az acéltoll feltalálója is rengeteg vagyonhoz jutott.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Oszták Magyar Bank. A jegybank állása június 30-án a következő volt: Bankjegyforgalom 1.469.914.000 korona (+ 93.368.000 korona), éreksézet 1.422.222.000 korona (— 6.410.000 korona), váltótárca 236.055.000 korona (+ 45.766.000 korona), lombardüzlet 44.670.000 korona (— 1.459.000 korona), adómentes bankjegytartalék 344.309.000 korona (— 99 millió 487.000 korona.)

Olajgyárosok kartellje. A vidéki gazdaközönység köréből kapjuk az alábbi panaszos levelet. Az olajgyárosok olyan egyesülése ellen szól ez a panasz, amely jelentős érdekeiben támadja meg a magyar mezőgazdákat. Az egyesülés a apja tehát nem egyesíthető össze a gazdasági harmoniával s erkölcsös. A panasz, amely a Gyáriparosok Szövetsége figyelmére is érdemes, így hangzik:

A magyar olajgyárak kartell kötötték hogy a repce árát lenyomják és tíz nap előtt a határidőpiacon erősen adogatták az augusztusi papiroscépet és közös elhatározással nem vásárolnak repcét. A dreadai olajgyárak veszik és vetik a vidéken vagy 200 vagon bányai repcét 10 forinton felül métermázsánként, mire megindult a budapesti tőzsdén a kartell háborúja és lenyomták a repce árát, dacára, hogy a földművelésügyi miniszteri jelentés szerint alig 4 métermázsás átlagos termés van, 1-1½ koronával és elhatározták, hogy egyelőre nem vesznek, míg az árakat eléggé le nem rontják. Nem a sanyargatott magyar gazda amúgy is mostoha helyzete készítet a panaszra, de ez a mozgalom a legádázabb formája az erőszakosságoknak. A magyar olajgyárak magyar nyersterményeket képesek ledolgozni s magyar a togyasztó közönségük is. Mit csinálnak majd a magyar olajgyárak, ha a magyar gazdaközönység, mint nagyogvást is kartellbe lép és külföldi olajanyagot fog esákos vásárolni! D. A.

A budapesti vasúti villamos vasut hivatalnokai és alkalmazottai részére felállítandó nyugdíjintézet alapszabályait e hó 1-én egy értekezlet tárgyalta

a kereskedelmi miniszteriumban; az érkezőtlen Csöke Ferenc miniszteri tanácsos elnököt és résztvevőket egy a székesfőváros közönségének, valamint a városi villamos vasutnak a kiküldöttjei is.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózás részvénység igazgatósága közhírt teszi, hogy a Bécsen vagy Passaun át való kombinált hajózási és vasúti forgalomban 1898. április 1-től érvényes I-IV. kivételes díjszabások alapján a reexpedicionális kedvezmény 1. é. szeptember hó 30-ával. München Städtische Lagerhäuser am Südbahnhof állomáson a közkiraktéri územ megszüntetése következtében hatályon kívül lép.

Textilgyárosok a kereskedelemügyi miniszteriumban. A kereskedelemügyi miniszter ma fogadta a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének küldöttségét. Weiss Berthold országgyűlési képviselő, egyesületi elnök vezette a dr. Goldberger Lajos. Klingner Ernő, Weiss Róbert és dr. Krejcsi egyesületi titkárból álló küldöttséget, az egyesület megbízásából üdvözölte a minisztert, átnyújtotta az egyesület évi jelentését és kérte a miniszter jóindulatát a szakma érdekei iránt. A miniszter válaszá, amely a textilgyáripar haladó fejlődésének szükségét hangsúlyozta, az érdekeltek örömmel és megegyedéssel vették tudomásul.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár igazgatósága e hó 2-án tartott ülésében Piték János értékpapír-osztályi elnököt, Udányi Gyula főellenőrt és Ulrich Jenő főkönyvelőt cégjegyzési jogosultsággal ruházta fel.

A newyorki tőzsde. New-Yorkból jelentik július 2-ikéről: A mai értéktőzsdén a spekuláció manőverei néhány speciális papír emelkedését vonták maguk után, ami a piacnak állandó irányzatot adott. Hanem azért a piac mégis tartózkodó volt, mert a szindikátus nagy tranzakciói kimerítették a pénztörzsöket. Az acéltörzset bevételeiről és több vasut kedvező kimutatásáról szóló jelentések azután szilárdá tették a helyzetet, amihez az is hozzájárult, hogy a gabonapiacról jövő megnyugtató jelentések eloszlaták a terméskintetben táplált aggodalmakat. Részvényforgalom 290.000 darab.

A vetések állása. Kaposvárról táviratozzák: A vetések jelenlegi állapota jó, azonban a legutóbbi esőzések a gabonák egy részét ismét megdöntötték, ami a termést kedvezőtlenül befolyásolhatja. A hozamot katasztrofális boldanként a következőképp remélik: buza 850 kgr., rozs 900 kgr., árpa 900 kgr., zab 875 kgr. Az időjárás a vetésekre kedvezőtlen, mert a gabonák az éres előtt összetöpreődnek.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Walter Sámuel posztókereskedő Bécs, Fries Hermann cipőkereskedő Tarnow. Moskovits Izidor utóda cég Nagyvárad Giacomo Fattula kereskedő Póla.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítő üzleti jelentése.) Az élelmiszerpiacon ma ismét élénk letölaysu volt, némileg megnagyobbodott hozatát és jobb vételkedv mellett a piac hangulata ma is kellemes és a forgalom kielőgő volt. Részleteiben a következőképp alakult az üzlet. Husfélék: vidéki marhahús kis mennyiségben érkezik a piacra és az ár változatlanul 68—70, hátulja 76—96 korona 100 kilonként; öltött borjú bérben vidékről alig érkezik, miert is a székesfőváros helyi vágású borjúkat ledózik. Öltött sertések száonnával együtt 100—104 filléret jegyeztek kilonként. Tojás némileg nagyobb mennyiségben került a piacra és a megnagyobbodott hozatolok az árakat nem beolvasolták és jó kereslet mellett L. r. rissz telt tojás 57—58 gyengébb minőségű és erdélyi áru 56.— koronával nyert elhelyezést eredeti ládánként. Vajból a hozatolok napról-napra emelkednek. mig ellenben a togyasztás állandóan a régi nívón áll. Ma elsörendű szövetkezeti édes tejszinből készült kiválóan kedvelt jegyű teavaj 16 kilós darabokban 2.—2.10, egyebb egység 1½—5 kilós darabokban 1.80—1.90 és jó irissz ízűvagy 1.40—1.60 koronát jegyeztek kilonként. Gyümölcsfélékben a hozatolok a székesfőváros megtelelően nagyok és a piacra került áru változatlan árak mellett nyert elhelyezést. Ma trieszi ósi barackot 90—120 fillérel adtunk kilonként minőség szerint. Előbaromfi árak aszerint mint kevés vagy sok áru érkezik a piacra alakul. Ma rantani való csirke 1.10—1.60, sütni való 1.40—2.10, tyuk 1.50—2.20, ruca hizott 3.80—4.60, sovány 1.—2.— lud hizott 6.—8.—, sovány 3.60—5.— koronát jegyeztek páronként. Vadfélék közül még mindig csak özekek kerülnek a piacra és ma özekek kilója nagyság szerint 1.40—1.60 koronával kelt el.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 39.— korona, áruban 39.60 korona. Bécsben az irányzat szilárdabb. A kontingentált készárú pénzben 38.20 korona, áruban 38.60 korona.

Borjувásár. 1902. évi július hó 8-án. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvényirtársaságtól.) Felhajtás: Beüldi elő borju 698 drb, leölt borju — db, bécsi borju — db, — db., növendékmárha 149 darab, bárány elő — darab, leölt bárány — darab. Argyezések — Beüldi elő borju I. rendű 70—80 l.-ig, kivételes — II. rendű elő borjúkét 48—56 l.-ig, I. kilonként, leölt borju I. r. — l.-ig, II. r. — l.-től — l.-ig, kivét. l. kilonként levonas nélkül. Rugott borjúkét — l.-ig. Növendékmárha 57 l.-től 62 l.-ig, I. r. — l.-ig, középminőségű 50—54 l.-ig, alárendelt 44—48 l.-ig, I. kilonként. Bárány elő — k., leölt bárány — k., kivételes ár — k.-ig páronként. — Az irányzat élénk volt, az árak szilárdak maradtak,

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvényirtársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómárhák, Magyar ökrök 1276 darab, magyar tehén 724 darab, szerbiai ökrök 786 darab, szerbiai tehén 101 db. növendékmárha 50 drb, éves tehén — drb, bivaly 178 drb, bika 211 darab, összesen 3298 drb. Gazdasági márhák: Irgás- és hizalmi való ökrök 80 darab, fejős tehén 150 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig; vágómárhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 62.— K-től 66.— K.-ig, kivételes — K., 100 kilonként élő sulyban, középminőségű 54.— K-től 60.— K.-ig, silányabb minőségű 48.— K-től 52.— K.-ig, Magyar jegelőmárha jobb minőségű 52 K-től 58.— K.-ig, kivételes — K.-ig. Silányabb minőségű 44 K-től 50 K.-ig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 62.— K-től 68.— K.-ig, kivételes 72 K.-ig. középminőségű 54 K-től 60.— K.-ig, silányabb minőségű 44 K-től 52 K.-ig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 52 K-től 62.— K.-ig, kivételes 64 K.-ig, silányabb minőségű 40.— K-től 50.— K.-ig. Bika jobb minőségű 54 K-től 66.— K.-ig, kivételes 70.— K.-ig, silányabb minőségű 44.— K-től 52.— K.-ig. Bivaly 32 K-től 46 K.-ig, kivételes 49.— K.-ig. Magyar tehén 42.— K-től 50.— K.-ig, kivételes — K.-ig. Tarka tehén 44.— K-től 60.— K.-ig, kivételes 70.— K.-ig. Mind 100 kilonként élő sulyban. Gazdasági márhákért: Irgás ökrök elsőrendű 700 K-től 750 K.-ig métermázsánként, kivételes — K-től — K.-ig páronként, közép minőségű 570 K-től 650 K.-ig 100 kilonként — K-t — K.-ig páronként, silányabb minőség — K-től — K.-ig 100 kilonként, — K-től — K.-ig páronként. Hizalmi való ökrök leher — kgr.-kint — K-től — K.-ig. Fejőstehén keresztelést szines 140 K-től 220 K.-ig darabonként, bonyhádi faj 220 K-től 320 K.-ig darabonként, kivételes — K-től — K.-ig, Irgás bivaly — K-től — K.-ig páronként.

A felhajtás vágómárhából 500 darabnál nagyobb volt, mint a múlt héten, miáltal, dacára annak, hogy külföldi vevők elég nagy számmal vettek részt a bevásárlásban, az árak gyengébb minőségeknél 3—4 koronával, más minőségeknél 2 koronával métermázsánként hanyatlottak. Jármosökrök iránt a kereslet kielőgő volt, amennyiben a készlet elfogyott. Fejős tenén-üzlet változatlan.

Sertésüzemzésár jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Július 3-án. Főhajtás: Zsirsertes ugymint Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm 3 darab, kanló — darab, silány 4 darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 48 darab, közép 220—300 kilogramm 474 darab, könnyű 220 kilogramm 178 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen 698 darab. Hússertes ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyű 140—300 kilogramm 4 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen 4 darab. Főhajtás összege 702 darab. Előző napi maradvány 154 darab, összesen 856 darab. Eladatott 844 darab. Maradvány 12 darab. A vásár irányzata élénk. — Kötvezték árak jegyeztek: Zsirsertes: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül — fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm — fillérig, kanló — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 88—29 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 86—90 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 62—84 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hússertes: Nehéz 300 kilogrammon felül 80— fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig, kilogrammonként élősulyban.

Bécsi juhvásár. Július 3. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a főhajtás 1189 darab juh volt. Árak kilogrammonként: kiviteli juh 40—50 fillér, kivételes 54 fillér, anyajuh 42—45 korona páronként.

Bécsi szarvasmarhavásár. Július 3. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhajtottak: 4117 darab borjú, 2514 darab élő sertés, 1015 darab levágot sertés, 181 darab levágot juh, 204 darab bárány.

A vásár árnya. Eladási árak: Első borju 46—68 fill., elsőrendű 70—84 fillér, legeleje 84—96 fillér, lev. borju 68—112 fillér, elsőrendű — fillér, legeleőrendű — fillér, fiatal sertés 72—94 fillér, kivételes — l., levágot nehéz sertés 104—112 fillér, kivételes — fillér, husra hizalt sertés — fillér, zsirra hizalt sertés 96—106 l., könnyű sertés — fillér, elsőrendű süldő 99—108 f., élő juh — l., levágot juh 54—80 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként, Bárány 12—24 korona, páronként.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, július 3.

Nyugodt üzletmenet mellett 9000 métermázsába buza került a forgalomba néhány fillérel alacsonyabb árukon.

Rosz iránt csekély volt az érdeklődés. A jegyzés 10 fillérel alacsonyabb.

Árpát és zabot 5 fillérel alacsonyabb árukon jegyeztek.

Eladatott:
Buz. Tiszavidéki: 1000 mm. 79 k. 9 K. — l., 1500 mm. 79 k. 8 K. 95 f., 1000 mm. 78-5 k. 8 K. 95 f., 1000 mm. 78 k. 8 K. 85 — l.

Pestmegyei: 1000 mm. 77 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 76 k. 8 K. 40 f., 1000 mm. 75-5 k. 8 K. 40 f.

Felsőmagyarországi: 1000 mm. 78 k. 8 K. 75 f.
Kalocsai: 1000 mm. 76 k. 8 K. 85 f.
Szabadkai: 1650 mm. 77 k. 8 K. 75 f.

Bánsági: 1510 mm. 76 k. 8 K. 40 f.
 Szerb: 1900 mm. 76-5 k. 7 K. 90 t., 1000 mm. 78 5 k. 7 K. 90 t.
 Mind három hónapra.
 Ross: 340 mm. 7 K. 18 f., 300 mm. 6 K. 70 f.
 Arpa: 200 mm. 5 K. 50 f. szerb elvámoítás.
 Zab: 100 mm. 7 K. 22 1/2 t., 100 mm. 7 K. 10 f., 100 mm. 6 K. 90 f.
 Cinquantin: 100 mm. 5 K. 75 f.
 Készpenzfizetés mellett.
 Tegnap délután eladott:
 Bánsági: 1000 mm. 78 k. 8 K. — f.
 A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde sokasági szerint készpénzenként 50 kilogrammonként. — A minőség heklóterbenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilo	Kilogramm ára		Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki új	76	8.55	8.65	8.85	9.05
	77	8.60	8.80	8.85	9.05
	78	8.65	8.90	8.90	9.10
Fehérmegyei	76	8.75	8.95	8.95	9.15
	77	8.80	9.00	9.00	9.20
	78	8.85	9.05	9.05	9.25
Pestvidéki	76	8.50	8.70	8.80	8.90
	77	8.55	8.75	8.85	8.95
	78	8.60	8.80	8.90	9.00
Bánsági	76	8.70	8.85	8.95	9.10
	77	8.75	8.90	9.00	9.15
	78	8.80	8.95	9.05	9.20
Békési	76	8.60	8.75	8.85	8.95
	77	8.65	8.80	8.90	9.00
	78	8.70	8.85	8.95	9.05

Egyéb gabonafajták		Kilogramm ára	Kilogramm ára	
Kilo	K.-tól		K.-ig	K.-ig
Rozs új elsőrendű	70-75	7.15	7.25	
„ másodrendű		7.15	7.15	
Arpa takarmány	30-35	5.90	5.90	
„ égetni való	30-35	6.55	6.55	
Zab elsőrendű	30-40	6.80	6.80	
Tengeri búza elsőrendű	30-41	6.80	6.80	
„ másodrendű		6.80	6.80	
Repe elsőrendű		6.80	6.80	
„ másodrendű		6.80	6.80	
Köles		6.80	6.80	

A határidőszlet folyamán a következő kifizetések történtek:

Októberi buza 1902.	7.53-7.54-7.47-7.45-7.50
Áprilisi buza 1903.	7.85-7.82-7.77-7.79
Októberi rozs 1902.	6.32-6.30-6.27
Októberi zab 1902.	5.78-5.74
Aug. tengeri 1902.	5.09-5.10-5.09
Májusi tengeri 1903.	5.13-5.14-5.12
Augusztusi reepe 1902.	

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1902.	7.44-7.46
Áprilisi buza 1903.	7.79-7.80
Októberi rozs 1902.	6.26-6.27
Októberi zab 1902.	5.73-5.74
Augusztusi tengeri 1902.	5.06-5.08
Májusi tengeri 1903.	5.12-5.13
Augusztusi reepe 1902.	11.20-11.30

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre 1902.	7.38-7.39
Áprilisi buza 1903.	7.72-7.73
Októberi rozs 1902.	6.22-6.23
Októberi zab 1902.	5.69-5.70
Augusztusi tengeri 1902.	5.08-5.09
Májusi tengeri 1903.	5.12-5.13
Augusztusi reepe 1902.	11.15-11.25

A budapesti értéktőzsde.

Magasabb külföldi jegyzések alapján és tekintettel a kedvező aratási kilátásokra, az előtőzsde emelkedő árakat hozott felszínre, a nélkül, hogy az üzlet terjedelme nagyobb arányokat öltött volna. Közúti részvényekben némi kereslet volt észlelhető. A déli tőzsde folyamán impulzus hiányában az árfolyamok lemorzsolódtak.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 677.50-679.25. Magyar hitelrészvény 705.25-706.50. Rimamurányi vasmű részvény 503.25-504.25. Államvasúti részvény 703.25-704. — Közúti Vaspálya részvény 603.40-610.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Magyar hitelbank részvény 705. — Jelzálogbank részvény 468. — Leszámlítolbank részvény 432. — Osztrák hitelrészvény 678. — 773.75. Magyar keramiai részvény 115. — 130. — Rimamurányi vasmű részvény 505. — 506. — Közúti vaspálya részvény 603. — 609. — Céli Vasút részvény 62. — 63. — Államvasúti részvény 702.50-703.75 korona.

A 4 órai zárlatok maradt:
 Osztrák hitelrészvény 678.25. Magyar hitelrészvény 705. — Leszámlítoló 732. — Rimamurányi vasmű részvény 504.50. Osztrák-Magyar államvasúti részvény 702.50. Közúti vasút 608. — korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: incerna magyar 46. — 54. — korona, vörös aprószemű 85. — 90. — korona, vörös erdőlyi — — — — — korona, vörös bánsági — — — — — korona, középszemű 42. — 45. — korona, nagyszemű 43. — 52. — korona. Disznózsír: budapesti 65. — 65.50 korona, vidéki — — — — — korona. Táblaszaionna:

légszáritott vidéki — — — — — korona, városi 4 darabos 56.50-57. — — — — — korona, 3 darabos 58.50-59. — — — — — korona, üstölt — — — — — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — — — — — korona, 120 darabos — — — — — korona, 100 darabos — — — — — korona, 85 darabos — — — — — korona, azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség — — — — — korona, 100 darabos — — — — — korona, 85 darabos — — — — — korona. Szilva: slávoniai — — — — — korona, szerbiai — — — — — korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, július 3. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A tegnap délután mutatkozott némi javulás ma teljesen elveszett s az árfolyamok gyenge irányzat mellett a tegnapi legalacsonyabb jegyzések aint maradtak. Buza észre 7.78-7.73, rozs észre 6.66-6.68-6.4, zab észre 6.08, tengeri július-augusztusra 5.28-5.23, tengeri szeptember-októberre 5.44, reepe augusztus-szeptemberre 11.50-11.60 korona.

Záróárak: buza észre 7.67, rozs észre 6.60, tengeri július-augusztusra 5.28, zab észre 6.34 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén barátságos volt az irányzat. A déli tőzsde magatartása csöndes volt. Az üzletmenet kevésbé is csöndes maradt. Zárul nagyon csöndes.

Bécs, július 3. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjárdék 120.85. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 182.50. Magyar vasúti kölcsön ezüstben — — — — —, Magyar keleti vasúti állami kötvény — — — — —, Magyar leszámlító- és pusztavítobánk — — — — —, Rimamurányi vasműrészvény 502. — — — — —, Magyar koronajárdék 97.80, 4%-os Magyar földtöbbr. kötvény 97.70. Magyar hitelbank részvény 702. — — — — —, Magyar nyeregményi kölcsön sorsjegye 235.87. Bácsa-oderbergi vasúti részvény — — — — —, Magyar keresk. bank 2502. — — — — —, Magyar cukoripar — — — — —.

Bécs, július 3. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2%-os papírjárdék 101.70, 4%-os osztr. aranyjárdék 120.80, 1800-os sorsjegye 153.10. Osztrák hitelrészvény 433. — — — — —, Angol-osztrák bank — — — — —, Bécsi bankjegyek 453.50. Osztrák-magyar bank 1889. Déli vasút 63. — — — — —, Dunajórházi részvény 883. — — — — —, Dohányrészvény 293. — — — — —, Császár és királyi arany 11.30. Német bankváltók 117.30, 4 1/2%-os ezüst járdék 101.85. Osztrák koronajárdék 99.60. 1884-iki sorsjegye 252. — — — — —, Osztrák hitelbank részvény 678.25. Utomannak 587. — — — — —, Osztrák Lánostbank 418. — — — — —, Osztrák-magyar államvasút 702. — — — — —, Elbavölgyi vasút 447. — — — — —, Alpeai bányarészvény 402.50, 20 frank arany 19.07. Londoni váltóár 240.05 Bécs: Irányvíz Lütt B. — — — — —, Bécs Tramway Lütt A. 284. — — — — —, Lippót kohó 370. — — — — —, Az irányzat szilárd.

Bécs, július 3. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 678.25. Magyar hitelrészvény 705. — — — — —, Angol-Osztrák bank 279.75. Bécsi bankjegyek 454. — — — — —, Union bank 538. — — — — —, Lánostbank 418.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 702.25. Déli vasút 63. — — — — —, Elbavölgyi vasút 443. — — — — —, Eszaki nyugati vasút részvény — — — — —, Dohányrészvény 293.50. Rimamurányi vasmű 502.50. Alpeai bányarészvény 402.50. Májusi járdék 101.70 Magyar korona járdék 97.80. 1884-iki sorsjegye 107.50. Német birodalmi márká 117.32-117.31. Napoleonár 19.09.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 3. (Länderzeitung.) A mai tőzsdéforgalom megnit a vas-és közérészvények szilárdágának hatása alatt állott. Okot erre az a hír adott, hogy Amerika nagy megröndeléseket tett nyersvasban és hogy nagy a szükséglet acélszekción. A belöldi vasiparról szóló jelentések is kedvezőbbek voltak. A bankok alig változtak. Járdékek tartották magukat, vasutak le voltak hangolva. A második tőzsdéárban bankok jelentékenyen javultak. Magánkamaták 1 1/2%-a.

Berlin, július 3. (Zürcher.) 4 1/2%-os papírjárdék — — — — —, 4%-os osztrák aranyjárdék 103.10. Elbavölgyi vasút — — — — —, Magyar koronajárdék 98.35. Osztrák államvasút 150.50. Kassa-oderbergi vasút — — — — —, Bécsi váltóár 85.15. Magyar vasúti beruházási kölcsön 100.10. Alpeai bányarészvény — — — — —, Discout-Commandit 185.60. Altalanos Villamosági Edison 179. — — — — —, Gelsenkircheni 71.20. Laura-kohó 200.30. 4 1/2%-os ezüstjárdék 101.75. 4%-os magyar aranyjárdék 101.80. Osztrák hitelrészvény 213.40. Déli vasút 17. — — — — —, Károlyi Lejos vasút — — — — —, Orosz bankjegyek 216. — — — — —, 4%-os új orosz kölcsön 99.70. Török dohányrészvény — — — — —, Olasz járdék 193. — — — — —, Magyar hitelbank — — — — —, Dynamit Trust 176.20. Harpeni 171.20. Az irányzat csöndes.

Berlin, július 3. (A Budapesti Napló tudósítójának hívatára.) Esti forgalom: 4%-os magyar aranyjárdék — — — — —, Magyar koronajárdék 98. — — — — —, Osztrák hitelrészvény 213.40. Osztrák-magyar államvasút 150.50. Elbavölgyi vasút — — — — —, Elbavölgyi vasút — — — — —, Orosz bankjegy közpénz 216. — — — — —, Buschtiehradi — — — — —, (Ultimo, Lombard) — — — — —, Páris, július 3. (Zürcher.) Osztrák-magyar államvasút 708. — — — — —, 4%-os osztrák aranyjárdék 103.50. Osztrák Lánostbank 418. — — — — —, 3%-os francia járdék 101.80. Utomannak 587. — — — — —, 3 1/2%-os francia járdék 102.40. Alpeai bányarészvény — — — — —, Déli vasút 80. — — — — —, 4%-os magyar aranyjárdék — — — — —, Párisi bankrészvény 1063. — — — — —, Olasz járdék 193.50. Francia tőzsdén, járdék 100.47. Osztrák földtöbbitelintési részvény — — — — —, Török dohányrészvény 223. — — — — —, Az irányzat tartott.

Frankfurt, július 3. (Zürcher.) 4 1/2%-os papírjárdék 101.75, 4%-os osztrák aranyjárdék 102.95. Magyar koronajárdék 98.25. Osztrák-magyar bank 114.05. Déli vasút 16.20. Elbavölgyi vasút 111.40. Londoni váltóár 204.50. Bécsi bankjegyek 453.50. Villamos részvény 126. — — — — —, 3%-os magyar aranyjárdék 101.80. 4 1/2%-os osztrák járdék 101.70. 4%-os magyar aranyjárdék 101.80. Osztrák hitelrészvény 213.40. Osztrák-magyar államvasút 150.60. Eszaki nyugati vasút 109.30. Bécsi váltóár 85.15. Párisi váltóár 812.06. Union bank — — — — —, Alpeai bányarészvény 204. — — — — —, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, július 3. (A Budapesti Napló tudósítójának hívatára.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom: Osztrák hitelrészvény 213.40. Német bank 203.40. Discouto 185.60. Berlini kereskedelmi bank 157.25. Gelsenkircheni 171.10. Harpeni 199.50. Laura-kohó — — — — —, Olasz járdék — — — — —, Az irányzat szilárd.

Hamburg, július 3. (Zürcher.) 4 1/2%-os ezüstjárdék 101.50. 1880. sorsjegye 153.25. Déli vasút 16.90, 4%-os osztrák aranyjárdék 102.90. Osztrák hitelrészvény 213.30. Osztrák-magyar államvasút 150.25. Olasz járdék 102.90, 4%-os magyar aranyjárdék 102.10. Az irányzat szilárd.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 3. A sertésüzlet irányzata változatlan.
 A) Hísi sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) 98-100 fillérig. Oreg közép (párónként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — fillérig. Fiatal nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 106-108 fillérig. Fiatal közép (párónként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 104-106 fillérig. Fiatal könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — fillérig. — II. Magyar másodikrendű: Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli súlyban) — — — — — fillérig. Közép (párónként 240-280 kilogramm súlyban) — — — — — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) — — — — — fillérig. Közép (párónként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — fillérig. — IV. Romániai eredetű (Stachn). Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 107-108 fillérig. Közép (párónként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 105-106 fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 104-105 fillérig.

Sertésleltérszám 1902. július 1. napján készlet 46.502 darab. — 1902. július 2. napján felbaltolt 387 darab. 1902. július 2. napján elszállítottat 220 darab. 1902. július 3. napjára maradt készletben 46.669 darab.

Napirend.

Napjár. Péntek, július 4. — Római katolikus: Ulrik pk. — Protestáns: Ulrik, Bertla. — Görög-ortodox: (Junius 21.) Jullian. Zsidó: Siván 29. Rosch. Chod. — Nap kél: 3 óra 53 percek. — Nyugszik: 7 óra 42 percek. — Hold kél: 2 óra 50 percek éjjel. — Nyugszik: 6 óra 26 percek délután. — Hold földközéleben 3 óra 12 percek délután.
 Nemzeti Szalon állandó kiállítás (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 órától 7-ig. Belépőj 50 fillér.
 Nemzeti Múzeum. Asványtar. Nyitva d. e. 9 órától délután 1 óráig. Többi társi 1 korona belépődíjjal megtekinthető.
 Országos Képtár és metszkelállítás az Akadémiában nyitva délelőtt 9-1-ig.
 Technológus Iparmuseum. Nyitva délelőtt 9-12 óráig.
 Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-től 1 óráig.
 Közlekedési Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-től 12 óráig és délután 2-6 óráig.
 Szabatsalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.
 Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10-12-ig.
 Az új országgház kupaacsarnoka és lépcsőháza délelőtt 9 órától este 6 óráig 1 korona belépőj mellett.
 Mentőegyesület helyisége a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.
 Egysémi füvészkert az Üllői-úton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 2 órától 7 óráig.
 Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépőj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakönytár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 6-tól délután 2 óráig. Házai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a háziipari kiállítás (meiyben az új letvezetőség árusításokat is eszközöl) a városigeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi ügyvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, július 3.

Nyugat-Európát magas, Kelet-Európát pedig alacsony levegőnyomás borítja.
 Európanyban a hőmérséklet a normális alá süllyedt. Kisebb esők voltak Németországban, Svábyban, Ausztrában és Oroszországban, helyenkint zivatarok kíséretében.
 Hazánkban az idő változó, a hőmérséklet reggelre általában süllyedt és az ország dékeleti részének kivételével sokhelyütt voltak zivatarok esők, meg viharos szelek.
 Kiállítás: Váltóközny, szeles és hűvös dő várható, helyenkint — főleg keleten — esővel, illetve zivattarral.

Vizállás.

Hely	Júl. 2. 2. óráig		Júl. 3. 2. óráig	
	Magasság méter	Állás	Magasság méter	Állás
Buda	2.70	0.00	2.70	0.00
Óbuda	2.71	3.10	2.71	3.10
„	1.32	1.47	1.32	1.47
„	1.30	3.30	1.30	3.30
„	3.30	8.34	3.30	8.34
„	4.18	10.40	4.18	10.40
„	3.08	3.54	3.08	3.54
„	3.11	1.10	3.11	1.10
„	5.74	6.40	5.74	6.40
„	5.84	6.88	5.84	6.88
„	5.88	6.89	5.88	6.89
„	4.99	4.99	4.99	4.99
„	4.60	4.62	4.60	4.62
„	2.72	2.31	2.72	2.31
„	1.00	0.04	1.00	0.04
„	0.23	0.80	0.23	0.80
„	1.12	1.10	1.12	1.10
„	0.40	1.80	0.40	1.80
„	0.60	1.09	0.60	1.09
„	3.40	3.40	3.40	3.40
„	1.84	1.92	1.84	1.92
„	0.82	0.82	0.82	0.82
„	1.65	1.79	1.65	1.79
„	3.28	3.28	3.28	3.28
„	1.39	1.70	1.39	1.70
„	0.88	0.80	0.88	0.80
„	0.78	0.88	0.78	0.88
„	3.00	3.41	3.00	3.41
„	0.66	0.48	0.66	0.48
„	1.92	2.4	1.92	2.4
„	1.65	0.41	1.65	0.41
„	0.31	0.06	0.31	0.06
„	0.25	0.25	0.25	0.25
„	0.28	0.30	0.28	0.30

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. július hó 4-én.

A kereszt jelében.

Történeti korrajz Nero császár korából 5 felvonásban, 9 képből zenével, énekekkel. Irta Barret Wilson. Fordította Komor Gyula.

Kézdeje 7 órakor.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. július hó 4-én.

Gyöngyi László vendégfellépővel.

A demokrata.

(Károly Lába Mór.)

Eredeti fővárosi életkép dalokkal és táncal 4 felvonásban. Irta Feid Mátyas. Zeneje Barna Izsóé. Kézdeje 7 1/2 órakor.

Ös-Budavára.

Ma, pénteken estli 6 órától reggel 4 óráig nagy amerikai ünnepély

az amer. szabadságnap emlékére a bpesti amerikaiak rendezése alatt.

10 órakor Remek, egész új Varieté-műsor. 10 órakor

Ingyenes matiné 10-11 óra a nagy színházban. Diszlocandás a mecl. színházban és a Vörösmarty téren. Kereskedelmi versenyen értékes díjakkal. Elfutókor fényes tűzijáték.

Ma, esetleg holnap!

egy 10.000 kor. ért. automobil kisorsolása!

Sorsajgy ára 1 kor. Kapható a pénztárnál.

Belépődíj 1 kor. Minden 25-ik pénztári vagy cözsdel jeggyel érkező látogató értékes ajándékot kap!

Legalkalmasabb ajándékmű!!

A magyar humor kiváló gyűjteménye.

NEVETŐ MAGYARORSZÁG

Összeállította: Gracza György.

2-ik bővített kiadás.

2 kötet, díszes vászonkötésben

Garai Ákos és Tull Ödön 32 remek illusztrációjával

A legszórakoztatóbb olvasmány.

TARTALMA:

Krónikás adomák. — A szentiri. (Adomák a magyar köznemesség életéből). — Papramorgó. (Papi adomák). — Budapesti élet. (Adomák a fővárosi életből). — A színházak mögött. (Színházi adomák). — Csöppek. (Orvosi adomák). — Ahol az igazság mérk. (Adomák a bíróság köréből és az ügyvédi életből). — A kaszárnyából. (Adomák a katonaság életéből). — Szemita-világ. (Zsidó adomák). — A társaság. (Adomák a társaság életéből). — Sasj de huncut... (Adomák a szabadságharó és Bachkorszakból). — Kalapács. (Adomák az iparos- és munkásvilágból). — Baklövés. (Vadász-adomák). — Az iskolából. (Diák-adomák). — Rántás. (Vendéglői és kávéházi adomák). — Korteszív. (Választási-adomák). — A nép humora. (Adomák a nép életéből). — Gyermekszíj. (Gyermek-adomák). — Cigánykerék. (Cigány adomák). — Görögút. (Különféle apróságok).

Összeen 3279 adoma van benne.

Egy-egy kötet ára kötve 7 korona.

Megrendelhető:

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fial)

cs. és kir. udv. könyvkereskedésben

Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám.

Nyaralásra készülő

családok

ne mulasszák el

gyermekük részére

a

KIS LAP

című gyermekújságra előfizetni.

Előfizetés egy negyed évre csak 2 korona.

Az előfizetési összeg küldendő: KIS LAP

Kiadóhivatala BUDAPEST, VII.,

Kerepest-ut 54. szám.

Értesítés!

Lapunk 178. száma a cs. és kir. 7. hadtest csapatjai számára 1902. évi szeptember hó 1-től 1903. évi augusztus hó 31-ig szükséges széná, zabsz, abrak, babó, alomszalma, agyszalma, tűzifa és szén, és részben zabnak ajánlati tárgyalás utján való biztosítása iránti teljertartalmu hirdetményt foglalja magában.

A közlebbi feltételek a főszoigabírói, a városi (fő) kapitányi, a községi hivatalok, gazdasági egyletek, kereskedelmi és iparkamarák és a cs. és kir. katonai állomásparancsnokságokhoz több példányban küldött és ezenkívül falragaszok utján közhírré tett hirdetményekből, továbbá a temesvári, aradi, nagyváradai és szegedi katonai élelmezési-raktáraknál d. e. 9—11 óráig tekinthető és ivenkint 8 fillérrét kápható szállítási feltételek füzetéből kivethető.

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

Szülők figyelmébe.

Intéztünk f. é. augusztus hó 1-től lehetővé tessz minden szülőnek, különösen a kisiparosnak, kiskereskedőnek, köz- és magánhivatalnoknak és munkaleszadónak, hogy külföldi biztosítás nélkül a maga és gyermekei jövőjéről a legalkalmasabb és legelőnyösebb módon gondoskodhassék.

16 éves évtársulataink

egykoronás hetti befizetésekkel alkalmasak, tekintélyes öke gyűjtésére és hitván befektetésére. A gyermekebiztosítás minden nemi, leány- és fiúbiztosítás, kiházasítási és katonai szolgálat esetére való biztosítás, valamint a család elváltására és nyugdíj-elvezetésre szoló biztosítás mellett, a legelőnyösebb ajánlatok a tőkegyűjtés ezen módja, mely mellett a tag az intézet egész hasznában részesül és befizetett pénzének teljes összegét kamatokkal, illetve nyereséggel együtt fölmondás mellett bármikor fivetheti, sőt olcsó törlesztéses hitvánban részesül. Tisztán ezen felül megvásárolhat alapján az Első magyar biztosító társaságnál külön díj fizetése nélkül halál esetére is, biztosítatnak akként, hogy halál esetén a további fizetés megostani, a kedvezményezett azonban az egy fizetésre teljes értéket, körülbelül 1200 koronát kapja meg. A biztosított díjlelt intézetünk füzet a sajtójából. — Prospektussal teljesen szolgol a

Budapest Székesfővárosi Takarékszövetkezet VI., Teréz-körút 6. szám.

Fővilágosítás nyerhető és beiratkozás eszközölhető naponta délelőtt 9—12 és délután 3—5 óráig.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányu gyógyszer, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki ezíránt ír, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvet postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezeket mentett meg, kik fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E céből elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszerrel felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. E házisszerrel a baj odabaza gyógyítható és mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyszerközvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szűkelegnek, és csodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregok és fiatalok irhatnak a „State Medical Institute”-nak alant emi, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmeníteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyítja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki írhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki diszkreio mellett egy gyógyszerküldemény küldetik felvilágosító könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanítja. A levelek következőleg címzendők: State Medical Institute, 9, Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles köszönetet folytán ezen negyed század óta fennálló rendelő-intézet a legelőnyösebben ajánlatú.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hagyosfolyásokat és sebeket, az énfertőzöttség utóhatásait, az elgyengült férfierőt, magánéleti bajokat, a nők utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idülték is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és börtbetegségeket gyógyít új gyógyzódmó szoriat, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és szülés-tudós, volt gyógyzó. cs. és kir. orvos.

RENDEL: naponta a. e. 10 órától egés délután 6 óráig, este 7 órától 9 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolték és gyógyzóerekről is gondoskodva less.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: DR. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERŰ ÜTMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek ószserű gyógykezeléséről című könyv, volt ára 3 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva less elküldve, 1 frt beklüldés mellett bérmentve vagy 90 kr. utáirást mellett.

Zalogházban

10-15 arany és ezüstmennyéket, a ki azokat ki nem akarja váltani, kiváltjuk és a legmagasabb lobbietelt kifizetjük.

Aikalmi ajándéku eladunk 13 intos ezüst evőeszközöket 12 szemölyre 140 frt, 8 szemölyre 65 frt, ezüstre és felfebb. Mindennemű finom ezüst tárgyak barokk és francia stílusban. Nagy raktár arany forró lámpák, masszív aranygyűrűk 6 forint 40 kr. arany fűző-órák 12 frt, arany női órák 8 frtől kezdve 12 darab masszív evőeszköz 6 frt 30 kr.

Képes jelvényeket bérmentve és ingyen Grünberger A. Béla örökösai Budapeston, Harisbazár. Városház-tér 9., I. em. 23. ujszám Váci-utca 30.

Az általunk készített

Diesel-HŐ-ERŐGÉPEK

féle szab. elsőrangú erőgépek. Összehasonlíthatatlan csekély mennyiségű tüzelő-anyagot (nyers kőolajat) fogyasztanak, olannyira, hogy a

tényleges löerő óránként csak 2—3 fillérbe kerül.

A nyersolaj tökéletesen és füst nélkül ég el. A Diesel-gépek mindenkor föltétlenül üzemre készek, rendkívül pontosan, az ellentállással arányosan szabályoznak, a miért is

villamos világítási telepek és váltakozó terheléssel járó üzemek

részére különösen alkalmasak. Részletes fölvilágosítással, képes leírással költségvetéssel szívesen szolgálunk.

Fegyver- és gépgyár részvénytársaság Budapest.

Előkészítés alatt:

A MAGAS CS. KIR. KERESKEDELMI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSA MELLETT MEGJELENIK EGY

TELJES • ÉS MEGBIZHATÓ

CIMJEGYZÉKE EGÉSZ AUSZTRIÁNAK.

„Osztrák Központi Katasztere“

az összes kereskedelmi, gyári és ipari üzemeknek, összeállítva az ipar- és kereskedelmi kamarák által vezetett ipari kataszterek hivatalos adatai alapján.

- I. kötet Bécs tartalmaz circa 105,000 üzemet, bolti ára kötve 13 kor.
II. kötet Alsó-Ausztria tartalmaz circa 66,000 üzemet, bolti ára kötve 14-60 kor.
III. kötet Felső-Ausztria és Salzburg tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára kötve 11-80 kor.
IV. kötet Stájerország tartalmaz circa 47,000 üzemet, bolti ára kötve 10 kor.
V. kötet Karintia és Krajna tartalmaz circa 33,000 üzemet bolti ára kötve 8 kor.
VI. kötet Tengerpart és Dalmácia tartalmaz circa 28,000 üzemet, bolti ára kötve 6-60 kor.
VII. kötet Tiroi és Vorarlberg tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára kötve 12 kor.
VIII. kötet Csehország (2 rész) tartalmaz circa 273,000 üzemet, bolti ára kötve 32 kor.
IX. kötet Morvaország és Szilézia tartalmaz circa 112,000 üzemet, bolti ára kötve 25 kor.
X. kötet Gácsország és Bukovina tartalmaz circa 120,000 üzemet, bolti ára kötve 27 kor.

Teljes ár 160 korona.

A teljes mű (10 kötet) előfizetői a bolti ár 25%-át kapják engedményül.

Kimerítő prospektusokat ad a

Verlag des Oesterreichischen Central-Kataster Wien, IX., Hörlgasse 5.

